

جزوه آموزشی جغرافیای ایران

پایه دهم

تهیه و تنظیم: محسن یوسفی

ویرایش ۱۴۰۲

درس اول

۱- جغرافیا چیست؟

جغرافیا علم بررسی روابط متقابل انسان و محیط طبیعی برای بهبود زندگی بشر است.

۲- نقش علوم مختلف مانند جغرافیا در بهبود زندگی بشر را توضیح دهید.

انسان در طول تاریخ تلاش کرده است که ناشناخته های جهان هستی را معلوم و با استفاده از علوم مختلف، وضع زندگی خود را بهبود بخشد

یکی از علومی که به جرأت می توان گفت از قدیمی ترین دانش های بشری به شمار می رود، جغرافیاست.

۳- واژه جغرافیا اولین بار توسط کدام دانشمند یونانی به کار برده شد؟

اراتوستن

۴- مفهوم لغوی جغرافیا را بنویسید.

جغرافیا شامل کلمات یعنی ترسیم زمین (ترسیم GRAPHY) و (زمین GEO)

۵- تعریف جغرافیا از نظر اراتوستن را بنویسید.

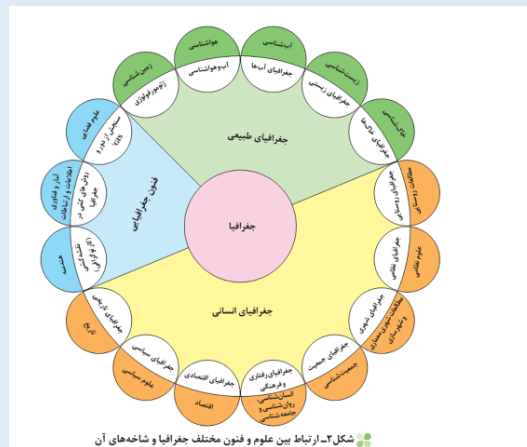
«مطالعه زمین به عنوان جایگاه انسان»

۶- اهمیت دانش جغرافیا را بنویسید.

جغرافیا به انسان کمک می کند با ویژگی های طبیعی و انسانی و روابط بین آنها در محیط آشنا شود و از آنها در جهت بهبود زندگی خویش استفاده کند.

۷- ارتباط بین جغرافیا با سایر علوم چگونه است؟ توضیح دهید.

بین جغرافیا و سایر رشته ها ارتباط وجود دارد. جغرافیا با کمک گرفتن از سایر علوم به سؤالات خود پاسخ می دهد. بنابراین برخی جغرافیا را پلی بین رشته های مختلف علوم می دانند که علوم طبیعی را به علوم انسانی پیوند می دهد.

۸- تفاوت هواشناسی با آب و هواشناسی یا اقلیم چیست؟

«با افزایش ارتفاع دما کاهش می یابد» یک اصل هواشناسی است ولی بررسی تأثیر این رابطه بر مکان و زندگی انسان نظیر: نوع مصالح ساختمانی، منابع آب، فعالیت اقتصادی، جاذبه های گردشگری و ... در حوزه آب و هواشناسی است.

۹- تفاوت اقتصاد و جغرافیای اقتصادی را بنویسید.

علم اقتصاد تولید، توزیع و مصرف کالاها و خدمات، نظام های اقتصادی و عرضه و تقاضا را مطالعه می کند و جغرافیای اقتصادی به چگونگی معیشت گروه های انسانی در مکان های مختلف در رابطه با محیط زندگی شان می پردازد.

۱۰- نقش علم آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات برای جغرافیدان چیست؟

جغرافی دان جهت جمع آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات مورد نیاز خود از علم آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات کمک گرفته و با استفاده از سخت افزار و نرم افزارهای متعدد در زمان کوتاه و با دقت زیاد به سؤالات تحقیق خود پاسخ می دهد.

۱۱- روش مطالعه در جغرافیا چگونه است؟ توضیح دهید.

علم جغرافیا از یافته های علوم دیگر استفاده کرده و با یک دید همه جانبه بررسی ها و مطالعات خود را در مورد پراکندگی پدیده ها و روابط بین آنها انجام می دهد. البته این رابطه بین جغرافیا با سایر علوم دو سویه بوده و در یک جریان دو طرفه از داده ها و یافته های یکدیگر استفاده می نمایند.

۱۲- مفاهیم اساسی دانش جغرافیا را نام ببرید.

۱. مکان
۲. روابط متقابل انسان با محیط

۱۳- تعریف مکان را بنویسید.

بسیاری از فعالیت های انسان و طبیعت در جا و محل معینی انجام می شود. این جا و محل را مکان می نامند؛ به طورمثال: خانه، کوهستان، دریا، مزرعه، مدرسه و کارخانه هر کدام، مکان است.

۱۴- پدیده جغرافیایی چیست؟

پدیده به یک واقعیت یا رویداد جغرافیایی که محسوس و مشهود شده باشد گفته می شود که می تواند عوارض طبیعی یا انسان ساخت باشد.

۱۵- نحوه تغییر شکل مکان هارا توضیح دهید.

در هر مکان، پدیده های مختلفی هستند که بر یکدیگر تأثیر گذاشته و به نوبه خود از هم تأثیر می پذیرند؛ به طور مثال یک روستا را در نظر بگیرید که خاک، آب، سرمایه و نیروی انسانی آن بر نوع اشتغال آن تأثیر می گذارد. این روند تأثیرگذاری و تأثیرپذیری به صورت جریانی پیوسته در مکان ادامه دارد و سبب تغییر شکل مکان ها می شود.

۱۶- دو عامل مهم در جغرافیا را نام ببرید.

۱. انسان
۲. محیط

۱۷- محیط طبیعی متعادل است یا نامتعادل؟

محیط طبیعی، مجموعه ای متعادل است.

۱۸- انسان چگونه توانست تا از محیط خود بهره مند شود؟

با ورود انسان، زمینه های تغییر در محیط فراهم می شود. هوش و استعداد انسان به او در جهت تغییر کمک میکند تا از محیط خود بهره مند شود.

۱۹- چه عواملی موجب گسترش دسترسی انسان بر محیط شود؟

در دهه های اخیر، فناوری به کمک انسان آمده و سبب شده است که انسان در محیط، تأثیر بسیاری بگذارد. فناوری های جدید، انسان را قادر به بهره برداری از اعماق زمین کرده و میزان دسترسی انسان را گسترش داده است.

۲۰- محیط جغرافیایی چیست و چگونه به وجود می آید؟

انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می زند و در نتیجه محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل می شود.

۲۱- دو گونه عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی را بنویسید.

۱. درک توان ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها
۲. نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته ها

۲۲- نتیجه درک توان ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها چیست؟

درک توان ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها تعادل محیط را در مدت طولانی حفظ می کند.

۲۳- چرا جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است؟

از آنجا که جغرافیا توان روابط متقابل انسان را با محیط، مطالعه و بررسی می کند، بنابراین شناخت توان ها و ظرفیت های محیطی بدون دانش جغرافیا ممکن نیست؛ پس جغرافیا علمی برای زندگی بهتر است.

۲۴- روش مطالعه در جغرافیا چیست؟

کلی نگری یا دید ترکیبی

۲۵- چرا روش مطالعه در جغرافیا کلی نگری یا ترکیبی است؟

زیرا اجزاء و عوامل محیط جغرافیایی در ارتباط با یک دیگر عمل می کنند.

۲۶- اهمیت دید ترکیبی برای جغرافی دان چیست؟

دید ترکیبی به جغرافیدان کمک می کند تا به طور همه جانبه و جامع، پدیده ها را با تمام ویژگی های آن در یک مکان مورد مطالعه قرار دهد؛

۲۷- دید ترکیبی را تعریف کنید.

یعنی مطالعه همه جانبه و جامع پدیده ها با تمام ویژگی های آن در یک مکان

درس دوم

۱- سوالات کلیدی در جغرافیا را نام ببرید.

۱. کجا؟
۲. چه چیزی؟
۳. چرا؟
۴. چه موقع؟
۵. چه کسانی؟
۶. چگونه؟

۲- سوال «کجا» بر چه چیزی دلالت دارد؟ با مثال توضیح دهید.

سؤال کجا، با رکن اساسی جغرافیا یعنی مکان وقوع پدیده ها سروکار دارد. این اتفاق در کجا رخ داده است؟ (جنوب و غرب کشور).

۳- سؤال «چه چیز» برهر پدیده یا مسئله، دلالت دارد.

ماهیت

۴- سوال «چرا» بر چه چیزی دلالت دارد؟ با مثال

سؤال چرا، به علت وقوع پدیده می پردازد. چرا این پدیده به وجود آمده است؟ (تداوم خشکسالی در سال های اخیر).

۵- سوال «چه موقع» بر چه چیزی دلالت دارد؟ با مثال

سؤال چه موقع، بر روند زمانی موضوعات می پردازد. چه زمانی این پدیده، شدت می یابد؟ (فصل گرم سال).

۶- سوال «چه کسی» یا چه کسانی بر چه چیزی دلالت دارد؟ با مثال

سؤال چه کسی یا چه کسانی، انسان و روابط متقابل او را با محیط، مورد توجه قرار می دهد. چه کسانی یا کدام فعالیت ها و برنامه های انسانی در این پدیده اثر داشته است؟ (بی توجهی به تثبیت خاک)

۷- سؤال «چطور» بر چه چیزی دلالت دارد؟ با مثال توضیح دهید.

سؤال چطور، به بررسی سیر تکوین و تحول پدیده می پردازد. زمینه های به وجودآورنده این پدیده چیست؟ (قطع درختان، از بین رفتن دریاچه ها، باتلاق ها، واحه ها و...)

۸- چه چیزی سبب شد تا انسان نسبت به ناشناخته ها آگاهی و شناخت پیدا کند؟

حس کنجکاوی انسان درباره جهان و زندگی و مسائل گوناگون آن سبب شده است که انسان تلاشی کند نسبت به ناشناخته ها، آگاهی و شناخت پیدا کند.

امروزه برای پاسخ به حس کنجکاوی و شناخت جهان، روش های علمی مختلفی وجود دارد .

۹- مراحل تحقیق و پژوهش در جغرافیا را به ترتیب بنویسید.

۱. طرح سؤال و بیان مسئله
۲. تدوین فرضیه
۳. جمع آوری اطلاعات
۴. پردازش اطلاعات
۵. نتیجه گیری و ارائه پیشنهادها

۱۰- نکات مهم در مورد طرح سوال و بیان مسئله توسط پژوهشگر چیست؟

۱. پژوهشگر برای دست یابی به شناخت و آگاهی از مسئله ای که در ذهنش پدید آمده است، ابتدا باید مسئله خود را به صورت واضح و روشن بیان کند.
۲. بهتر است صورت مسئله به شکل سؤال، نوشته، و از عبارات خبری یا جملات کلی و نامعلوم جلوگیری شود .
۳. بررسی اهمیت پژوهش
۴. بررسی سابقه و پیشینه مسئله پژوهش که آیا قبلا به مسئله پژوهش پاسخ داده شده است یا خیر.

۱۱- فرضیه چیست؟

فرضیه پاسخ پیشنهادی و حدس اندیشمندانه محقق به سؤال تحقیق است.

۱۲- چرا فرضیه سازی یکی از مراحل حساس پژوهش است؟

زیرا فرضیه ها در هر پژوهش، نقش راهنما را دارد و به فعالیت هایی که قرار است انجام شود جهت می دهد.

۱۳- فرضیه های پژوهشگر به چه عواملی بستگی دارد؟

به میزان دانش، تجربیات و سوابق پژوهشی در دسترس او بستگی دارد.

۱۴- مهم ترین منابع اطلاعاتی جغرافی دان را نام ببرید.

۱. روش کتابخانه ای
۲. روش میدانی

۱۵- روش میدانی چیست؟

پژوهشگر در این روش برای گردآوری اطلاعات ناگزیر است به محیط بیرون برود و با مراجعه به افراد یا محیط و برقراری ارتباط مستقیم با مکان مورد مطالعه به گردآوری اطلاعات بپردازد. در واقع، او باید ابزار سنجش و اطلاعاتی خود را به میدان ببرد.

۱۶- مهم ترین ابزارهای گردآوری اطلاعات در روش میدانی را نام ببرید.

۱. پرسشنامه،
۲. مصاحبه
۳. مشاهده مستقیم

۱۷- پردازش اطلاعات چیست؟

پس از جمع آوری، استخراج و طبقه بندی اطلاعات، مرحله پردازش یعنی حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات آغاز می شود.

۱۸- نتیجه گیری و ارائه پیشنهادات چگونه توسط پژوهشگر انجام می شود؟

در مرحله آخر، پژوهشگر با تجزیه و تحلیل اطلاعات، پاسخ مسئله پژوهش را می یابد. او ضمن ارائه دلایل علمی و منطقی به تأیید یا رد فرضیه یا فرضیه های خود می پردازد.

۱۹- در صورتی که فرضیه یک پژوهشگر رد شود چرا نباید دلسرد شود؟

پژوهشگر نباید دلسرد شود و پژوهش خود را بیهوده پندارد، زیرا این پژوهش به کسانی که با این سؤال مواجه شده اند پاسخ می دهد و از طرح دوباره آن جلوگیری می کند.

درس سوم

۱- تعریف موقعیت جغرافیایی را بنویسید.

محل قرار گرفتن هر پدیده در سطح کره زمین، موقعیت جغرافیایی آن پدیده است.

۲- موقعیت ریاضی یا مطلق را تعریف کنید.

محل دقیق هر پدیده یا مکان، با توجه به طول و عرض جغرافیایی، موقعیت مطلق یا ریاضی آن محل است.

۳- موقعیت نسبی را تعریف کنید.

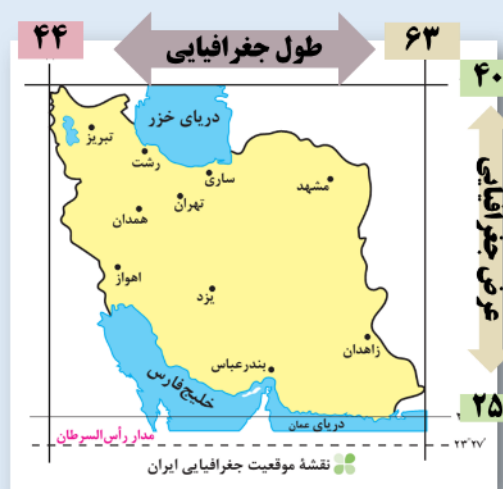
محل قرارگیری هر مکان، نسبت به پدیده های طبیعی یا انسانی پیرامون خود، موقعیت نسبی آن مکان است.

۴- منظور از موقعیت نسبی هر کشور چیست؟

محل قرارگیری کشور، نسبت به سایر کشورها، دریاها، تنگه ها، کانال ها، منابع اقتصادی

۵- موقعیت ریاضی یا مطلق ایران را بنویسید.

ایران در عرض جغرافیایی ۲۵ تا ۴۰ درجه در جنوب منطقه معتدل نیمکره شمالی قرار گرفته و هم چنین در ۴۴ تا ۶۳ درجه طول شرقی واقع شده است.

۶- چرا ایران از موقعیت نسبی ممتازی برخوردار است؟

ایران از موقعیت نسبی ممتازی برخوردار است؛ زیرا در مجاورت خلیج فارس و تنگه هرمز قرار گرفته است.

۷- نتایج گستردگی کشور ما در عرض های ۲۵ تا ۴۰ درجه شمالی را بنویسید.

۱. تنوع آب و هوا در کشور
۲. این تنوع آب و هوایی در نوع تولیدات کشاورزی، محیط زیست و در نهایت پیشرفت کشور ما مؤثر است.

۸- اهمیت منطقه خلیج فارس، تنگه هرمز و منطقه جنوب غرب آسیا (خاورمیانه) را بنویسید.

۱. ارزش و نقش ارتباطی بین سه قاره افریقا، اروپا و آسیا که در گذشته اهمیت داشته و اکنون نیز به عنوان حلقه ای از زنجیره حمل و نقل کالا و نفت، اهمیت خود را حفظ کرده است.
۲. بزرگترین منبع انرژی جهان، ذخایر با ارزشی دارد، زیرا حدود ۶۶ درصد ذخایر نفت جهان و ۲۸ درصد ذخایر گاز طبیعی را در خود جای داده است.
۳. درآمدها و دلارهای ناشی از صدور و فروش نفت خام، منطقه خلیج فارس را به صورت یکی از کانون های ثروتمند جهان در آورده است و این بازار بزرگ مصرف، آن را به کانون توجه صادر کنندگان کالاهای صنعتی و غیرصنعتی تبدیل کرده است.
۴. این منطقه، ارزش فرهنگی و سیاسی دارد زیرا خلیج فارس در مرکز و قلب ناحیه جغرافیایی و سیاسی جهان اسلام قرار دارد.

۹- تنگه هرمز کدام پهنه های آبی را به هم متصل می کند؟

تنگه هرمز، آبراهه هلالی شکلی است که آب های آزاد اقیانوس هند و دریای عمان را به خلیج فارس متصل می کند.

۱۰- اهمیت تنگه هرمز را بنویسید.

این تنگه به سبب اینکه دروازه خروجی نفت خلیج فارس است، مهم ترین آبراهه راهبردی یا استراتژیک و یکی از گذرگاه های تجاری مهم جهان است.

۱۱- اهمیت دریای عمان را بنویسید.

به واسطه مجاورت به آب های آزاد، دسترسی به اقیانوس هند و وجود سواحل با قابلیت های دفاعی مناسب از نظر اقتصادی و نظامی اهمیت بسیاری برای ایران دارد.

۱۲- اهمیت دریای خزر را بنویسید.

بزرگ ترین پهنه آبی محصور در خشکی به واسطه منابع نفت و گاز، تأمین ۹۰٪ از خاویار جهان و دسترسی به بازار مصرف ۳۰۰ میلیون نفری کشورهای آسیای میانه از موقعیت نسبی بالایی برخوردار است.

۱۳- تعریف مرز سیاسی را بنویسید.

مرز مهمترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور همسایه است و نشان می دهد سرزمین یک کشور تا کجا امتداد دارد.

۱۴- طول مرزهای سیاسی و تعداد همسایگان ایران چقدر می باشد؟

ایران کشور وسیعی است که حدود ۸۷۳۱ کیلومتر، مرز مشترک سیاسی با همسایگانش دارد و جزء کشورهای پرمسایه است و با ۱۵ کشور همسایه است. ایران با ۷ کشور مرز خشکی دارد.

۱۵- انواع مرزهای سیاسی را نام ببرید.

۱. مرزهای خشکی
۲. مرزهای دریایی (آبی)
۳. مرزهای هوایی

۱۶- اهمیت راه های هوایی را بنویسید.

راه های هوایی امکان دسترسی به سایر کشورهای جهان را امکان پذیر می سازد. از طریق راه های هوایی ارتباط با سایر نقاط جهان فراهم می شود.

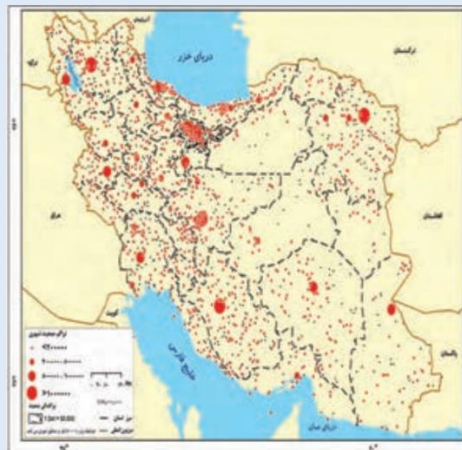
۱۷- اهمیت مرزهای دریایی و راه های آبی را بنویسید.

۱. راه های آبی، امکان روابط بازرگانی بیشتری را فراهم می کند.
۲. دستیابی به منابع غذایی و منابع معدنی و سوخت های فسیلی را نیز فراهم می کند.

درس چهارم

۱- ارتباط پراکندگی شهرها و روستاهای ایران با ناهمواری ها را بنویسید.

تعداد این آبادی ها در مناطق پاکوهی بیشتر و جمعیت در آنها متراکم تر است.

شکل ۲- نقشه تراکم جمعیت ایران در نواحی شهری

۲- اهمیت ناهمواری ها را بنویسید.

ناهمواری ها بر تشکیل اجتماعات انسانی، نوع معیشت مردم و حتی بر تاریخ کشور ما، پیروزی و ناکامی های تاریخی نیز تأثیرگذار بوده است (به عنوان نمونه آریوبرزن سردار دلاور ایرانی با استفاده از تنگه تکاب در ارتفاعات زاگرس (جایی در استان کهگیلویه و بویراحمد کنونی) در برابر حمله اسکندر مقدونی از ایران دفاع کرد.

۳- شکل امروزی ناهمواری های ایران مربوط به کدام دوران زمین شناسی است؟

اواخر دوران سوم زمین شناسی یا سنوزوئیک

۴- در کدام دوره زمین شناسی ناهمواری های ایران شکل نهایی یافت؟

دوره «کواترنر»

۵- عوامل تغییر شکل ناهمواری های ایران بعد از کواترنر را نام ببرید.

۱. آب های روان،
۲. باد،
۳. اختلاف دما
۴. عملکرد انسان

۶- چرا انسان سرعت تغییرات را افزایش داده است؟

با بهره برداری های گوناگون انسان از محیط موجب تغییر شدید محیط شده است.

۷- تقسیمات ناهمواری های ایران را بنویسید.

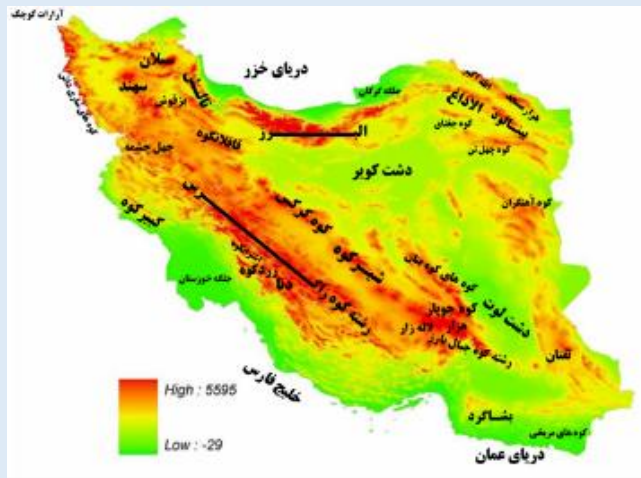
۱. سرزمین های کوهستانی که اغلب بیش از هزارمتر از سطح دریاهای آزاد ارتفاع دارند.
۲. سرزمین های هموار که شامل دشت ها و جلگه های کم ارتفاع در نواحی داخلی و سواحل دریاها می شوند.

۸- سرزمین های کوهستانی ایران را نام ببرید.

۱. منطقه کوهستانی شمال کشور
۲. منطقه کوهستانی غربی (زاگرس)
۳. منطقه کوهستانی مرکزی
۴. کوههای شرق و جنوب شرقی

۹- مهم ترین مناطق کوهستانی شمال کشور را نام ببرید.

۱. منطقه کوهستانی آذربایجان
۲. منطقه کوهستانی تالش
۳. منطقه کوهستانی البرز
۴. کوه های شمال خراسان

۱۰- مهم ترین کوه های منطقه آذربایجان را بنویسید.

۱. رشته کوه ارسباران (قره داغ)
۲. رشته کوه مرزی ایران و ترکیه
۳. سهند
۴. سبلان

۱۱- جهت و موقعیت کوه های تالش را بنویسید.

کوهستان تالش با جهت شمالی - جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره های دریای خزر جدا کرده است.

۱۲- شیب عمومی کوه های تالش در سمت دریای خزر و آذربایجان را با یکدیگر مقایسه کنید.

شیب عمومی این کوه ها به سمت خزر بیش از منطقه آذربایجان است و آب های جاری از آنها با سرعت به دریای خزر، وارد می شود.

۱۳- ویژگی های مهم رشته کوه البرز را بنویسید.

۱. کوه های البرز از تنگ منجیل شروع شده و در امتداد غربی - شرقی تا کوه های شاهکوه در نزدیکی شاهرود و دره خوش بیلاق ادامه دارند .
۲. دامنه های این کوه ها معمولاً به سمت شمال و یا جنوب است و در آن دره های وسیع و عمیقی هست، که رودهایی چون چالوس و هراز در آنها جریان دارد .
۳. بخش بزرگی از این چین خوردگی وسیع، حاصل کوه زایی (چین خوردگی) مواد رسوبی طی میلیون ها سال است.
۴. فعالیت های آتش فشانی در دوره کوتاه تر سبب شکل گیری قله دماوند در این رشته کوه شده است.
۵. مراکز جمعیتی بسیاری در امتداد کوهستان های البرز مستقر شده است و یکی از کانون های عمده فعالیت های اقتصادی کشور به شمار می رود.

۱۴- علل ناپایداری منطقه کوهستانی البرز را بنویسید.

۱. گسترش شهرهای پررونق اقتصادی مثل تهران، کرج،
۲. احداث جاده های ارتباطی (شوسه و راه آهن)،
۳. احداث سد ها و هدایت رودخانه ها و بهره برداری از آنها،

۴. گسترش فعالیت های کشاورزی گوناگون و بهره برداری از معادن فراوان کوههای البرز، ناهمواریهای این منطقه کوهستانی را به شکلی ناپایدار درآورده است.

۱۵- پیامدهای ناپایداری شدن منطقه البرز توسط فعالیت های انسان را بنویسید.

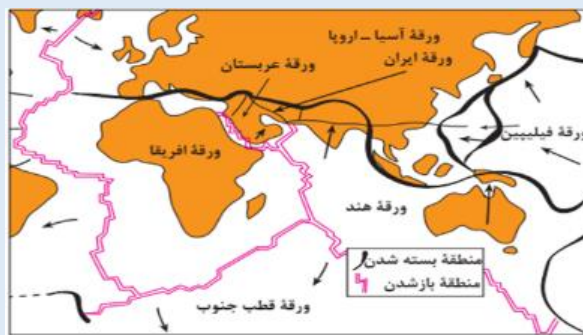
۱. وقوع مخاطراتی همچون ریزش و لغزش در جاده ها و دامنه ها،
۲. لرزش های خفیف و گسترده،
۳. طغیان رودها و بروز سیلاب

۱۶- موقعیت رشته کوه زاگرس را بنویسید.

از میوان در کردستان با جهت شمال غربی - جنوب شرقی تا تنگه هرمز قرار دارد.

۱۷- علل پیدایش رشته کوه زاگرس را بنویسید.

۱. رشته کوه زاگرس از برخورد دو صفحه شبه جزیره عربستان و صفحه اوراسیا به وجود آمده است.
۲. این چین خوردگی ها پس از تشکیل، به حالت اولیه باقی نماند و طی میلیون ها سال به علت فرسایش تغییر شکل یافته است.

۱۸- علل بالا آمدن گنبد های نمکی را بنویسید.

بر اثر عوامل درونی و وزن مخصوص کمتر نمک نسبت به رسوبات اطراف خود بالا می آید.

۱۹- عوامل طبیعی تغییر دهنده رشته کوه زاگرس را بنویسید.

۱- طغیان رودها

۲- گرد و غبار از دیگر عواملی است که هم طبیعت و هم انسان در منطقه زاگرس در ایجاد و گسترش آنها مؤثر است.

۲۰- عوامل انسانی تغییر دهنده رشته کوه زاگرس را که به ضرر دامنه ها، دره ها و دشت ها بوده است بنویسید.

۱. احداث سدهای متعدد در منطقه زاگرس
۲. گسترش بی رویه شهرها در کنار رودها
۳. احداث جاده ها،
۴. از بین بردن جنگل ها
۵. استفاده نامناسب از اراضی کشاورزی در نواحی شهری و روستایی زاگرس
۶. گسترش شهرها و روستاها.

۲۱- علت طغیانی شدن رودهای زاگرس چیست؟

به علت تغییرات اقلیمی

۲۲- تأثیر ریزش های شدید جوی در منطقه زاگرس را بنویسید.

۱. فرسایش کوه ها
۲. تشکیل شکل های جدیدی از ناهمواری

۲۳- پیامد گسترش بی رویه شهرها در کنار رودها را بنویسید.

برهم خوردن تعادل جریان رودها

۲۴- عوامل انسانی (دستکاری انسانی) که موجب برهم خوردن تعادل جریان رودها می شود را نام ببرید.

۱. دیواره بندی،
۲. مجرا سازی،
۳. پل سازی،
۴. پوشاندن روی رودها
۵. ورود فاضلاب های شهری

۲۵- در کدام استان ها سیلاب های شدید رخ داده است؟

۱. لرستان
۲. ایلام

۲۶- عامل گسترش سیلاب دشت ها را بنویسید.

افزایش رسوبات

۲۷- موقعیت جغرافیایی کوه های مرکزی ایران را بنویسید.

اگر سه نقطه کوه جغتای در خراسان رضوی، گردنه آوج در استان همدان و قله کوه بزمان یا خضر زنده در سیستان و بلوچستان را به یکدیگر وصل کنید، مثلثی تشکیل می شود که کوه های مرکزی در آن قرار دارد .

۲۸- انواع ناهمواری های مناطق مرکزی ایران را بنویسید.

۱. بخشی به شکل رشته کوه که به آن ها کوه های مرکزی (رشته کوه مرکزی) گفته می شود.
۲. برخی توده های نفوذی آذرین که به آنها کوه های منفرد مرکزی می گویند.

۲۹- منطقه مکران در کجا قرار دارد؟

در جنوب استان سیستان و بلوچستان و اطراف چاله جازموریان در کرمان و استان هرمزگان (سواحل دریای عمان) منطقه مکران واقع شده است که در آن رشته کوه های بشاگرد با ارتفاع نسبتاً کم و فرسوده ای وجود دارد.

۳۰- کوه های بشاگرد در کجا قرار دارند؟

منطقه مکران و در کنار دریای عمان قرار دارد.

۳۱- کوه های مریخی در کجا قرار دارند و به چه شکلی هستند؟

در شرق چابهار، فرسایش، شکل های زیبایی با دره ها، چاله ها و گودال های عمیق ایجاد کرده است که آن ها را «کوه های مریخی» هم گفته اند.

شکل ۱۲- نقشه کوه های شرق و جنوب شرق

۳۲- گل فشان ها در کجا قرار دارند؟

در استان های هرمزگان و بلوچستان جنوبی در فاصله این ناهمواری ها تا دریای عمان، چندین گل فشان وجود دارد که همانند چشمه های گلی می جوشد، اما فعالیت آنها کم و زیاد می شود.

۳۳- علت فعالیت گل فشان ها چیست؟

فعالیت های زمین ساختی

۳۴- ارزش های اقتصادی نواحی کوهستانی را بنویسید.

۱. ذخایر آب
۲. معدن و ذخایر طبیعی
۳. دامپروری
۴. تعدیل آب و هوا
۵. محل سرچشمه رودها

۳۵- انواع سرزمین های هموار را نام ببرید.

۱. دشت ها
۲. جلگه ها

۳۶- عوامل پیدایش دشت ها را بنویسید. با مثال

۱. وقوع چین خوردگی ها مانند دشت کاکان در فارس.
۲. انباشت مواد حاصل از فرسایش در نواحی پست مانند دشت نهاوند.
۳. انحلال مواد آهکی و هموار شدن زمین ها مثل ماهیدشت کرمانشاه و دشت ارژن در فارس.
۴. وجود هسته مقاوم باقی مانده از دوران های بسیار قدیم زمین شناسی مثل دشت لوت.

۳۷- عوامل تغییر شکل و فرسایش دشت های ایران را بنویسید.

۱. تغییرات اقلیمی، که نشانه های آن را می توان تغییر در الگوی پراکندگی ریزش های جوی، بروز توفان ها و خشک سالی ها دانست، نه تنها در بسیاری از مناطق جهان بلکه در کشور ما و در مناطق پست داخلی مشغول تغییر شکل ناهمواری های کنونی است.
۲. توفان ها و بادهای شدید به فرسایش و جابه جایی مواد در دشت ها مشغول است و تپه های ماسه ای و دیگر پدیده های طبیعی مثل شوره زارها، بستر رودها و دشت های ریگی را از نظر وسعت و مکان تغییر می دهد.
۳. طغیان دوره ای رودها، مواد را از جایی برمی دارد و در جای دیگری برجای می نهد که شکل های تازه ای بر اثر آن ها ایجاد می شود.
۴. بهره برداری انسانی و تغییرات کاربری اراضی، بوته کنی و از بین بردن پوشش های گیاهی، دست کاری نابخردانه در مسیل ها و مجاری رودها، احداث جاده ها در مناطق حساس به دست کاری های انسانی و بهره برداری وسیع از معادن و منابع طبیعی

۳۸- نشانه های تغییر اقلیم چیست؟

۱. تغییر در الگوی پراکندگی ریزش های جوی
۲. بروز توفان ها
۳. خشک سالی ها

۳۹- مهم ترین عوامل فرسایش انسانی در نواحی بیابانی را بنویسید.

۱. تغییر کاربری اراضی،
۲. از بین بردن پوشش های گیاهی مانند بوته کنی

۳. دست کاری نابخردانه در مسیل ها و مجاری رودها،

۴. احداث جاده ها در مناطق حساس

۵. بهره برداری وسیع از معادن و منابع طبیعی،

۴۰- ارزش های اقتصادی دشت هارا بنویسید.

۱. جاذبه های گردشگری

۲. استفاده از انرژی پاک، مانند انرژی خورشید و باد

۳. گذران اوقات فراغت به دلیل مناسب بودن برای رصد ستارگان، کویرنوردی و برگزاری مسابقات ورزشی

۴. معادن گچ، نمک و مصالح ساختمانی

۴۱- تعریف جلگه را بنویسید.

جلگه ها سرزمین های همواری هستند که از یک طرف به کوه ها و از طرف دیگر به دریاها و دریاچه ها منتهی می شوند.

۴۲- عوامل پیدایش جلگه ها را بنویسید.

ساختمان زمین، مقاومت سنگ، عمق آب و تراکم ابرفت

۴۳- عوامل طبیعی تغییر دهنده نواحی ساحلی را بنویسید.

۱. حرکات دریا

۲. رودهای طغیانی

۴۴- عوامل انسانی تغییر دهنده نواحی ساحلی را بنویسید.

۱. اسکله سازی،

۲. بندر سازی،

۳. دیواره سازی،

۴. احداث جاده ها

۵. گسترش شهرها و روستاها

۴۵- مهم ترین حرکات آب دریا که موجب تغییر شکل مناطق ساحلی می شود را بنویسید.

۱. جزر و مد،

در مناطق جنوبی کشور، که در عرض های پایین جغرافیایی قرار دارند (به خط استوا نزدیک ترند)، زاویه تابش خورشید هنگام ظهر، نزدیک به عمود است و به همین دلیل در این نواحی، مقدار تابش خورشید بیشتر و هوا گرم تر است؛ مانند استان های هرمزگان و جنوب سیستان و بلوچستان

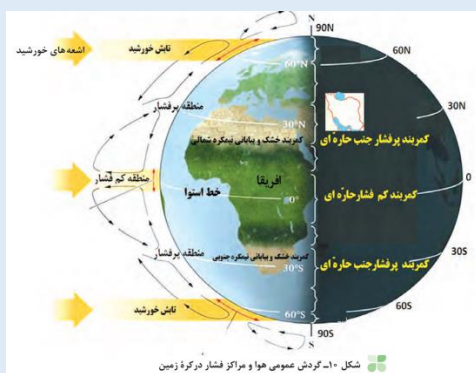
ولی در مناطق شمالی کشور که در عرض های بالای جغرافیایی قرار دارند و زاویه تابش خورشید مایل تر است، مقدار تابش کمتر و هوا سردتر است؛ مانند استان های آذربایجان غربی و شرقی. در کشور ما به طور میانگین، میزان دما از شمال به جنوب بیشتر می شود.

۷- چرا در مناطق جنوبی کشور، که نزدیک آب های خلیج فارس و دریای عمان قرار دارد، بارش بسیار کم است؟

در اطراف خط استوا به دلیل گرم بودن و صعود هوا، کمربند کم فشار حاره ای تشکیل می شود و دارای آب و هوای گرم و مرطوب است. در اطراف مدار رأس السرطان و رأس الجدی، به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا، کمربند پرفشار جنب حاره ای تشکیل می شود و دارای آب و هوای گرم و خشک است که مانع از صعود هوا و تشکیل ابر و بارندگی می شود.

۸- نقش پرفشار جنب حاره ای و تاثیر آن بر آب و هوای کشور را بنویسید.

مهم ترین کمربند های خشک و بیابانی کره زمین در اثر عامل پرفشار جنب حاره ای به وجود آمده است که کشور ما هم در داخل این کمربند خشک قرار دارد.

۹- دو اثر متفاوت عامل نزدیکی به دریاها و دوری از آن در آب و هوای کشور را بنویسید.

۱. در سواحل شمالی کشور، دریای خزر در افزایش بارش، نقش مهمی دارد.
۲. ولی خلیج فارس و دریای در بارش سواحل جنوبی کشور، نقش چندانی ندارند و موجب شرجی شدن هوا می شوند.

۱۰- چرا در سواحل جنوبی کشور میزان بارش چندان زیاد نیست؟

به دلیل عدم امکان صعود هوای مرطوب خلیج فارس و دریای عمان

۱۱- چرا اختلاف دما در نواحی داخلی کشور زیاد و در نواحی ساحلی کم است؟

در نواحی داخلی کشور به دلیل دور بودن از دریاها و کمبود رطوبت، اختلاف دما زیاد است ولی در نواحی ساحلی شمال و جنوب کشور اختلاف دما کمتر است.

۱۲- ارتباط میزان دما با میزان ارتفاع را بنویسید.

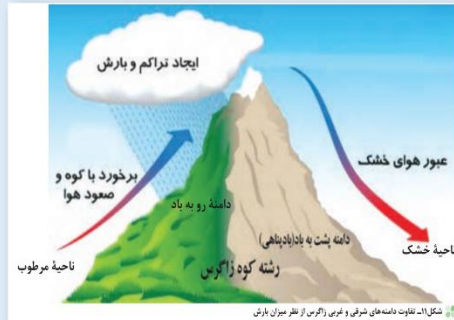
با افزایش هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع، دمای هوا به طور میانگین حدود ۶ درجه سانتیگراد کاهش می یابد.

۱۳- تاثیر میزان ارتفاع در آب و هوای کشور بر آب و هوای کشور را توضیح دهید.

در نواحی کوهستانی کشور، آب و هوا سردتر و در دشت های داخلی کشور، که ارتفاع کم تری دارند آب و هوا گرم تر است.

۱۴-تأثیر جهت رشته کوه های البرز و زاگرس در پراکندگی بارش کشور را بنویسید.

جهت رشته کوههای بلند مانند البرز و زاگرس نیز در پراکندگی جغرافیایی بارش کشور اثر دارد. این عامل موجب بارش های بیش تر در دامنه های شمالی البرز و دامنه های غربی زاگرس شده است.

۱۵-تعریف توده هوا را بنویسید.

توده هوا، حجم بزرگی از هوا است که ویژگی فیزیکی آن به خصوص از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی در صدها کیلومتر تقریباً همسان باشد.

۱۶-مهم ترین توده های هوا که در طول سال کشور را تحت تأثیر خود قرار می دهند را نام ببرید.

۱. توده هوای غربی،
۲. توده هوای سیبری،
۳. توده هوای سودانی،
۴. توده هوای عربستان
۵. توده هوای مرطوب موسمی

۱۷-نقش توده هوای مرطوب غربی در آب و هوای کشور را بنویسید.

مهم ترین عامل ریزش برف و باران و تأمین آب در کشور، توده هوای مرطوب غربی است که در دوره سرد سال وارد کشور می شود.

۱۸-مهم ترین داده های هواشناسی که در ایستگاه های هواشناسی سینوپتیک اندازه گیری می شوند را بنویسید.

دما، بارش و فشار هوا از مهم ترین داده های هواشناسی هستند که در ایستگاه های هواشناسی سینوپتیک (هم دیدبانی) در نقاط مختلف کشور، هم زمان با دستگاه هایی مانند دماسنج، باران سنج و فشارسنج اندازه گیری می شوند .

داده های به دست آمده، در رایانه ذخیره می شود و سپس با تجزیه و تحلیل توسط اقلیم شناسان، نتیجه کار به صورت انواع نقشه با موضوعات مختلف به نمایش درمی آید.

۱۹- چه عواملی موجب شده که کارشناسان، کشور را به چهار ناحیه آب و هوایی تقسیم کنند؟

چون میانگین سالانه بارش، دما و رطوبت هوا در نقاط مختلف کشور یکسان نیست، موجب شده است کارشناسان، اقلیم کشور را به چهار ناحیه مختلف آب و هوایی تقسیم کنند.

۲۰- انواع آب و هوای ایران را نام ببرید.

۱. آب و هوای گرم و خشک
۲. آب و هوای کوهستانی
۳. آب و هوای گرم و شرجی
۴. آب و هوای معتدل خزری

۲۱- ویژگی های آب و هوای گرم و خشک در ایران را بنویسید.

۱. بارش کم و خشکی هوا
۲. اختلاف شدید دما
۳. فقر پوشش گیاهی
۴. تبخیر و تعرق زیاد

۲۲- ویژگی های آب و هوای کوهستانی در ایران را بنویسید.

۱. افزایش بارندگی و کاهش دما با افزایش ارتفاع
۲. میانگین دمای پایین
۳. بارش بیشتر به صورت برف

۲۳- ویژگی های آب و هوای گرم و شرجی در ایران را بنویسید.

۱. بارندگی اندک
۲. رطوبت نسبی بالا
۳. میانگین دمای بالای سالانه

۲۴- ویژگی های آب و هوای معتدل خزری در ایران را بنویسید.

۱. بارندگی زیاد
۲. اعتدال دما در طول سال
۳. پوشش گیاهی غنی

۲۵- علت به وجود آمدن بیابان ها در ایران را بنویسید.

۱. عامل پرفشار جنب حاره ای
۲. جهت رشته کوه های بلند البرز و زاگرس
۳. دور بودن از دریاها و منابع رطوبتی

۲۶- کویر را تعریف کنید.

کویر، بخشی از بیابان است و به نمکزارهای پف کرده ای گفته می شود که تبخیر شدیدی، عامل اصلی شکل گیری آن است.

۲۷- بیابان واقعی را تعریف کنید.

یعنی میانگین بارش سالانه آن از ۵۰ میلیمتر کمتر است.

۲۸- اولین اثر طبیعی ایران در فهرست میراث جهانی یونسکو قرار گرفت کدام است؟

بیابان لوت

۲۹- بیابان لوت در کجا قرار دارد؟

جنوب شرق ایران

۳۰- تاثیر آب و هوا بر فعالیت های انسان را بنویسید.

۱. هر چند پیشرفت فناوری تاثیر عوامل آب و هوایی بر شیوه زندگی انسان را کم تر کرده است؛ هنوز هم آب و هوا مهم ترین عامل کنترل کننده فعالیت های روزانه و هم چنین طولانی مدت زندگی انسان است.
۲. آب و هوا در زندگی انسان ها تأثیرات زیادی دارد.
۳. آب و هوا بر نوع کشاورزی، گردشگری، معماری، سیستم های حمل و نقل و سلامتی انسان نیز تأثیر دارد. علاوه بر آن، بر نوع لباس پوشیدن و یا انتخاب نوع مسکن ما نیز مؤثر است.

۳۱- علل تنوع معماری در نواحی مختلف کشور را بنویسید.

در کشور ما به دلیل گوناگونی آب و هوا، معماری های گوناگونی در نقاط مختلف کشور دیده می شود .

۳۲- ارتباط مردم، معماری و اقلیم در گذشته را بنویسید.

در گذشته، مردم در ساخت ساختمان، به اثر اقلیم بر ساختمان و محیط توجه میکردند و به همین دلیل در داخل خانه هایشان دارای آسایش بودند و انرژی کمتری هم مصرف می شد .

۳۳- راه های کاهش سوانح رانندگی در ارتباط با اقلیم را بنویسید.

۱. برای کاهش سوانح جاده ای، توجه به اقلیم و پیش بینی وضع هوا، راهکار بسیار مناسبی است .
۲. توجه به وضع جوی منطقه در پروژه های راه سازی و طراحی سامانه های حمل و نقل بسیار مهم است.

۳. در صورت آگاهی از وضعیت آب و هوایی می توان خسارت های سوانح جادهای را کاهش داد.

۳۴- مهم ترین سوانح جاده ای کشور در ارتباط با اقلیم را بنویسید.

۱. برف سنگین،
۲. سقوط بهمن،
۳. وقوع سیل،
۴. یخبندان
۵. پدید آمدن مه

۳۵- تعریف جغرافیای پزشکی را بنویسید.

یکی از شاخه های دانش جغرافیا، جغرافیای پزشکی است. جغرافیای پزشکی در زمینه پراکندگی تأثیرات عوامل محیطی بر سلامت انسان مطالعه می کند؛

به عنوان مثال، تشدید آلودگی هوای کلان شهرها و مناطق صنعتی کشور و یا آلودگی هوای استان های نیمه غربی کشور به وسیله ریزگردها، سلامت جسمی و روحی عده زیادی از هم وطنان را به خطر انداخته است.

۳۶- تأثیر آب و هوا بر فعالیت های نظامی را بنویسید.

آب و هوای دارای رطوبت بالا از عواملی است که طرح های نظامی، تاکتیک ها و تجهیزات نظامی، البسه و پشتیبانی از نیروها را تحت تأثیر قرار می دهد.

۳۷- چرا در استان های جنوب غرب و جنوب کشور از اردیبهشت تا مهرماه، در استان های جنوب غرب و جنوب کشور برای نیروهای نظامی مشکل ساز می شود؟

دما و رطوبت بالا

۳۸- چرا در مناطق شمالی و غربی مثل آذربایجان و کردستان از اردیبهشت تا مهرماه شرایط برای فعالیت نیروهای نظامی مطلوب است؟

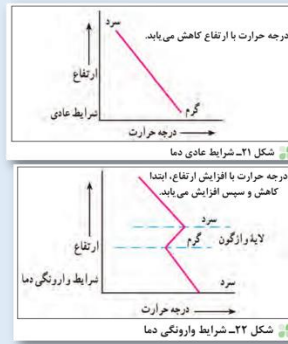
دما و رطوبت مناسب

۳۹- مشکلات محیط زیستی ناشی از تغییر وضعیت آب و هوایی را بنویسید.

۱. آلودگی هوا،
۲. بیابان زایی،
۳. خشک سالی
۴. افزایش دما

۴۰- تعریف وارونگی دما را بنویسید.

همان طور که قبلاً گفته شد با افزایش ارتفاع، دمای هوا کاهش می یابد، اما در وضعیتی که با افزایش ارتفاع، دمای هوا به طور ناگهانی افزایش یابد، وارونگی دما رخ می دهد.

۴۱- خطر وارونگی دما چیست؟

در این حالت، هوای سرد و سنگین در سطح زمین قرار می گیرد و اجازه نمی دهد آلودگی به طرف بالا حرکت کند و در نتیجه، میزان آلاینده ها در هوای شهرهای بزرگی مانند تهران بسیار زیاد می شود و مشکلات فراوانی را برای مردم ایجاد می کند. در شرایط وارونگی، حرکت صعودی و جابه جایی هوا صورت نمی گیرد.

۴۲- تعریف ریزگردها و محدوده جغرافیایی آن را بنویسید.

ریزگردها بیشتر شامل گرد و غباری است که وارد هوا می شود. محدوده جغرافیایی بحرانی این پدیده، کشورهای ایران، عراق، ترکیه، کویت و عربستان هستند.

۴۳- عوامل پیدایش ریزگردها را بنویسید.

عواملی چون کاهش ریزش های جوی، خشک شدن باتلاق ها و مدیریت ضعیف منابع آب در این مناطق، باعث شکل گیری این پدیده شده است.

۴۴- پیامدهای ریزگردها را بنویسید.

۱. موجب عفونت های ریوی و اختلالات تنفسی در انسان می شوند.
۲. آسیب رساندن به جنگل های زاگرس
۳. کاهش میزان تولید محصولات کشاورزی
۴. کاهش دید افقی

۴۵- راههای مقابله با ریزگردها را بنویسید.

۱. احیای تالابها و تأمین حقایه رودخانه های منطقه،
۲. اجرای طرحهای بیابان زدایی،
۳. تغییر در شیوه کشت
۴. مدیریت صحیح آب در بخش های مختلف،

۴۶- نقش مدیران و برنامه ریزان کشور برای مقابله با ریزگردها چیست؟

برای حل مشکلات محیط زیست کشور، مدیران، برنامه ریزان و مسئولان باید به بعد مکانی تصمیم گیری های خود توجه جدی کنند و در حفظ منابع طبیعی و ملی کشورشان تلاش کنند.

درس ششم

۱- مهم ترین منابع تامین آب کشور را بنویسید.

۱. در فصول سرد سال، ریزش برف و باران به صورت جریان آب رودها، منابع آب کشور را تغذیه می کند
۲. و در فصول گرم، آب های فرو رفته در زمین به صورت چشمه، چاه و قنات، آب مورد نیاز ساکنان بخش های مختلف را تأمین می نمایند.

۲- نیاکان ما در قرن های گذشته با توجه به کم آبی و خشک بودن سرزمین ایران برای دستیابی به آب، حفر..... را ابداع کردند.

قنات (کاريز)

۳- ویژگی های رودهای ایران را بنویسید.

۱. در ایران بیشتر بارش ها در اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار رخ می دهد، به این دلیل هر چه به پایان این دوره نزدیک تر می شویم، آب دهی رودها بیشتر می شود.
۲. با توجه به ناهمواری ها و جهت آن ها، هر چه از غرب به سمت شرق کشور برویم، مقدار آب رودها کم تر می شود.
۳. رودهایی که از کوهستان های بلند و برف گیر تغذیه می شوند، دائمی هستند. اگر این رودها در نواحی مرطوب، جریان یابند مقدار آب آنها بیش تر خواهد بود.
۴. رودهای مناطق نسبتاً خشک بیشتر طغیانی، تصادفی و اتفاقی، و مقدار آب آنها در سال های مختلف متفاوت است.

۴- تعریف کانون آبریز را بنویسید.

در مناطق کوهستانی، مکان هایی وجود دارد که آب بخش هایی از رودها را تأمین می کنند. به این مکان ها کانون های آبریز می گویند.

۵- انواع کانون های آبریز را نام ببرید.

۱. کانونهای آبریز دائمی
۲. کانون های آبریز فصلی
۳. کانون های آبریز اتفاقی

۶- ویژگی های کانونهای آبریز دائمی را بنویسید.

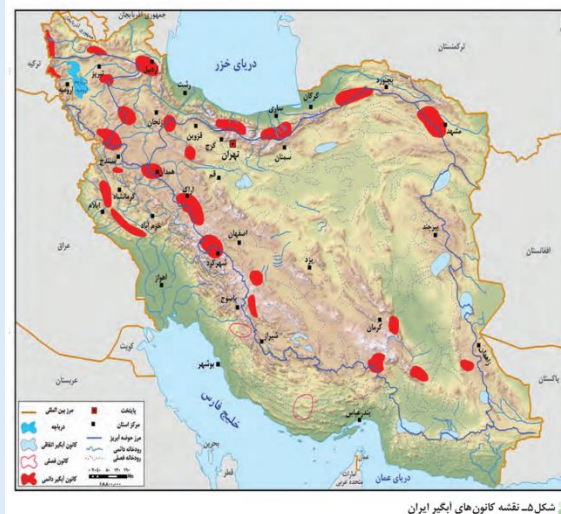
۱. بیش از ۵۰۰ میلیمتر بارش دارند
۲. حداقل در هشت ماه از سال، بارش دارند

۷- کدام کانون های آبریز بدون توجه به میزان بارش و زمان آن جزء کانون های فصلی به شمار می رود؟

در فصول سرد سال، ذخیره برف خود را تا ابتدای ماه های گرم سال حفظ کنند.

۸- کانون های آبریز اتفاقی چگونه به وجود می آیند؟

در کوهستان های نزدیک به مناطق گرم و خشک، که گاهی بارش های کوتاه و اتفاقی رخ می دهد، نوعی کانون آبریز شکل می گیرد که آنها را کانون های اتفاقی می نامند.

۹- حوضه آبریز را تعریف کنید.

به محدوده‌ای که با توجه به شکل زمین و شیب ناهمواری‌ها، آب‌های جاری را به سوی پایین‌ترین نقطه آن هدایت کند، حوضه آبریز می‌گویند.

۱۰- انواع حوضه آبریز را نام ببرید.

۱. حوضه آبریز خارجی
۲. حوضه آبریز داخلی

۱۱- حوضه آبریز خارجی را تعریف کنید.

یعنی رودهایی که آب آنها به دریاها یا اطراف کشور می‌ریزد؛ اما در طول مسیر، مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۱۲- حوضه آبریز داخلی را تعریف کنید.

یعنی رودهایی که تمام آب آنها در کشور جریان دارد و وارد دریاچه‌های داخلی می‌شود.

۱۳- مهم‌ترین دریاها را نام ببرید.

۱. دریای خزر و در جنوب،

۲. خلیج فارس

۳. دریای عمان

۱۴- اهمیت دریاهای ایران را بنویسید.

دریاها از این نظر، که ما را به سایر نقاط جهان متصل می کنند، بسیار اهمیت دارند، به گونه ای که ما در جنوب کشور از طریق دریای عمان با اقیانوس هند ارتباط داریم و در شمال، دریای خزر از طریق کانال راه ولگا - دُن به دریای سیاه ارتباط پیدا کرده است.

۱۵- جهت امتداد دریای خزر چگونه است؟

دریای خزر، پهنه آبی بزرگی است که در امتداد شمال به جنوب کشیده شده است.

۱۶- نحوه پیدایش دریای خزر را بنویسید.

این دریا از بقایای دریای عظیم تتیس است که زمانی بخش اعظم نیمکره شمالی را پوشانیده بود. از حدود ۶۰ میلیون سال پیش این دریا از بقیه آب های قدیمی جدا ماند و به شکل بزرگ ترین دریاچه جهان درآمد.

۱۷- چرا به دریاچه خزر، دریا می گویند؟

به دلیل وسعت زیاد، نام دریا را بر آن نهادند.

۱۸- نام های دیگر دریای خزر را نام ببرید.

۱. دریای مازندران،

۲. قزوین،

۳. گرگان،

۴. طبرستان،

۵. هیرکانی

۶. دریای دیلم

۷. کاسپین در نقشه های خارجی

۱۹- الف- ابعاد (طول و عرض دریای خزر) چند کیلومتر است؟

طول این دریا حدود ۱۲۰۰ کیلومتر و عرض متوسط آن ۳۰۰ کیلومتر است.

ب- تراز آب دریای خزر در چه ارتفاعی قرار دارد؟

سطح آب این دریا از سطح آبهای آزاد حدود ۲۸ متر پایین تر است.

۲۰- شکل بستر دریای خزر چگونه است؟

بستر دریا از دو چاله تشکیل شده و دنباله رشته کوههای قفقاز، آن را به دو بخش تقسیم کرده است .

۲۱- کشورهای اطراف دریای خزر را نام ببرید.

۱. ایران در جنوب دریای خزر

۲. جمهوری آذربایجان در غرب دریای خزر

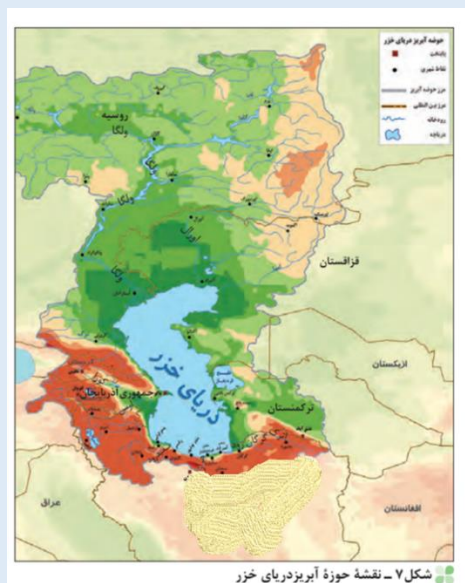
۳. روسیه در شمال دریای خزر
۴. ترکمنستان در شرق دریای خزر
۵. قزاقستان در شرق و شمال شرق دریای خزر

۲۲- عمیق ترین نقطه دریای خزر در کجا قرار دارد؟

عمیق ترین نقطه دریای خزر در جنوب دریا و در نزدیکی ایران قرار دارد و عمق آن ۱۰۰۰ متر است.

۲۳- رودهای مهمی که به دریای خزر می ریزند را نام ببرید.

۱. رود ولگا و اورال از شمال،
۲. سفید رود و هراز از جنوب،
۳. رود اترک و گرگان از جنوب شرق
۴. رود کورا و ارس از سمت جنوب غرب.

۲۴- اهمیت دریای خزر را بنویسید.

۱. تجارت دریایی، بهره برداری از منابع نفتی، ویژگی های خاص محیط زیست، گردشگری و صید ماهی
۲. انواع ماهیان خاویاری جهان فقط در این دریا زندگی می کنند.
۳. بعضی از تالاب های حاشیه این دریا، محل توقف پرندگان مهاجر است.
۴. در بستر این دریا منابع وسیعی از نفت و گاز ذخیره شده است.

۲۵- نحوه پیدایش خلیج فارس را بنویسید.

پیشروی آب اقیانوس هند از طریق دریای عمان و تنگه هرمز به دره های زاگرس جنوب شرقی، خلیجی هلالی شکل در جهت شرقی - غربی به وجود آورده که صدها سال است به آن «خلیج فارس» یا «دریای پارس» می گویند.

۲۶- ابعاد خلیج فارس (طول و عرض خلیج فارس) چند کیلومتر است؟

طول آن حدود ۹۰۰ کیلومتر و عرض متوسط آن ۲۵۰ کیلومتر است.

۲۷- رودهای مهم که به خلیج فارس می ریزند را نام ببرید.

کارون، کرخه و دالکی و مند

۲۸- خور چیست؟

به خلیج های کوچک سواحل آن «خور» میگویند؛ مثل خور موسی.

۲۹- جزایر خلیج فارس را نام ببرید.

۱. قشم،
۲. خارک،
۳. لاوان،
۴. کیش،
۵. فرور،
۶. تنب بزرگ،
۷. تنب کوچک،
۸. ابوموسی،
۹. هنگام،
۱۰. لارک،
۱۱. هرمز .

۳۰- بزرگترین جزیره خلیج فارس را نام ببرید.

قشم

۳۱- اهمیت خلیج فارس را بنویسید.

۱. تجارت دریایی و وجود منابع عظیم نفت و گاز در بستر آن
۲. وجود انواع ماهی و میگو

اغلب دریاچه های دائمی ایران در نیمه غربی کشور قرار دارند که از نظر شرایط آب وهوایی جزء نواحی مرطوب و نیمه مرطوب کشور هستند. آب بعضی از این دریاچه ها شور و برخی دیگر آب شیرین دارند.

۳۷- مهمترین دریاچه های دائمی ایران را نام ببرید.

۱. دریاچه ارومیه،
۲. زریبار (زریوار) غرب مریوان است در کردستان،
۳. پریشان (فامور) و مهارلو (استان فارس)،
۴. دریاچه قله سبلان

۳۸- ویژگی های دریاچه های فصلی را بنویسید.

۱. این دریاچه ها در فصول پر بارش وسعت بیشتری پیدا می کنند
۲. ولی در ماه های گرم و یادر سال های کم بارش به دلیل تبخیر آب آنها خشک شده یا به شکل باتلاق و شوره زار در می آیند .

۳۹- مهمترین دریاچه های فصلی ایران را نام ببرید.

۱. دریاچه مسیله در شرق قم،
۲. نیریز در شرق فارس،
۳. هامون در سیستان و بلوچستان
۴. جازموریان بین دو استان کرمان و سیستان و بلوچستان.

۴۰- ویژگی های دریاچه نمک ارومیه را بنویسید.

۱. دومین دریاچه آب شور جهان
۲. یکی از مهم ترین زیست بوم های آبی ایران است.
۳. این دریاچه بزرگ ترین دریاچه داخلی کشور می باشد

۴. از ارزش های بی نظیر طبیعی و اکولوژیک برخوردار است

۴۱- چرا دریاچه ارومیه به عنوان پارک ملی و ذخیره گاه زیست کره یونسکو معرفی شده است؟

به دلیل برخوردار بودن از ارزش های بی نظیر طبیعی و اکولوژیک

۴۲- منابع تامین آب دریاچه ارومیه را بنویسید.

آب این دریاچه علاوه بر چشمه های کف و حاشیه آن، از طریق رودهای متعددی تأمین می شود.

۴۳- مهم ترین رودهایی که به این دریاچه می ریزند کدام اند؟

۱. رود تلخه رود یا آجی چای
۲. زرینه رود
۳. -سیمینه رود
۴. شهر چای
۵. باراندوز چای
۶. رود مهاباد

۴۴- اهمیت دریاچه ارومیه را بنویسید.

۱- وجود جزایر متعدد در آن است که محل زندگی انواع پرندگان مهاجر است

۲- در اطراف دریاچه، املاح و رسوباتی است که برای درمان امراض پوستی مورد استفاده قرار می گیرد.

۳- آب این دریاچه موجب معتدل شدن آب و هوای منطقه شده است.

۴. از ارزش های بی نظیر طبیعی و اکولوژیک برخوردار است

۴۵- نام های دیگر دریاچه ارومیه را بنویسید.

چیچست و کبودان

۴۶- مهم ترین دلایل کاهش آب دریاچه ارومیه را بنویسید.

۱. فقدان برنامه آمایش و مدیریت یکپارچه در کل حوضه آبریز دریاچه
۲. توسعه سطح زیرکشت و بهره برداری مفرط از آب
۳. افزایش جمعیت شهرها و روستاهای حوضه آبریز دریاچه ارومیه و افزایش نیاز به آب

۴. تغییر اقلیم و پدیده خشکسالی
۵. تخریب مراتع و پوشش گیاهی در حوضه آبریز دریاچه ارومیه
۶. احداث فزاینده سد بر روی رودخانه های حوضه آبریز دریاچه
۷. عمق کم دریاچه

نکته: هم اکنون دریاچه ارومیه کاملاً خشک شده و بهتر است بگوییم دریاچه نمک ارومیه

درس هفتم

۱- جغرافیای انسانی را تعریف کنید.

جغرافیای انسانی به پراکندگی جوامع انسانی، ویژگی ها، فعالیت ها و رابطه آنها با محیط طبیعی می پردازد.

۲- عوامل طبیعی اثرگذار در پراکندگی جمعیت کشور را بنویسید.

۱. ناهمواری ها
۲. رودهای دائمی و موقت
۳. معادن
۴. پوشش گیاهی

۳- عوامل انسانی اثرگذار را بر پراکندگی جمعیت را نام ببرید.

۱. حمل و نقل و ارتباطات
۲. سرمایه و فناوری
۳. سرمایه گذاری دولت ها
۴. پیشینه و سابقه تاریخی

۴- عوامل موثر در مطالعه پراکندگی جمعیت از نظر جغرافی دانان را نام ببرید.

جغرافی دانان در مطالعه پراکندگی جمعیت، عوامل طبیعی و انسانی را مورد توجه قرار می دهند .

۵- نظر جغرافی دانان در مورد پراکندگی جمعیت چیست؟

۱. نقشه پراکندگی جمعیت، پیوسته در حال تغییر است
۲. در دهه های اخیر، نقش انسان به عنوان عامل تأثیرگذار در پراکندگی جمعیت، نسبت به گذشته، افزایش چشمگیری داشته است.

۶- تعریف رشد طبیعی جمعیت را بنویسید.

به بررسی میزان افزایش و کاهش جمعیت هر کشور رشد طبیعی جمعیت گفته می شود. متخصصان برای دستیابی به میزان افزایش و کاهش جمعیت، رشد طبیعی جمعیت را اندازه گیری می کنند.

۷- روش اندازه گیری رشد طبیعی جمعیت را بنویسید.

برای اندازه گیری رشد طبیعی جمعیت، میزان موالید و مرگ و میر را در یک سال مشخص از هم کم، و بر تعداد کل جمعیت تقسیم، و سپس آن را به درصد بیان می کنند.

$$\text{میزان مرگ و میر - میزان موالید} \times 100 = \frac{\text{رشد طبیعی جمعیت}}{\text{کل جمعیت همان سال}}$$

۸- اگر میزان موالید ایران در سال ۳۹۲ ایش از ۲۵۰،۰۰۰ نفر و مرگ و میر آن ۳۷۰،۰۰۰ نفر باشد، میزان رشد طبیعی ایران، چند درصد است؟

$$\text{رشد طبیعی جمعیت} = \frac{1250000 - 370000}{79926270} \times 100 = 15.63\%$$

۹- فرمول رشد مطلق جمعیت را بنویسید.

$$\text{میزان مهاجرت به خارج - میزان مهاجرت به داخل} + \text{میزان مرگ و میر - میزان زاده و ولد} \times 100$$

تعداد کل جمعیت

۱۰- قانون ۷۰ چیست؟

قانون ۷۰ زمان دو برابر شدن جمعیت هر کشور را نشان می دهد.

۱۱- فرمول قانون ۷۰ را بنویسید.

$$\frac{70}{\text{نرخ رشد جمعیت}} = \text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت}$$

۱۱- چگونه می توانیم مدت زمان دو برابر شدن جمعیت را حساب کنیم؟

عدد ۷۰ را بر نرخ رشد جمعیت (طبیعی یا مطلق) تقسیم می کنیم.

$$\frac{70}{\text{نرخ رشد جمعیت}} = \text{مدت زمان دو برابر شدن جمعیت}$$

۱۲- میزان زاد و ولد در یک کشور ۵۰۰ هزار نفر و میزان مرگ و میر ۱۰۰ هزار نفر، میزان مهاجرت به داخل ۸۰۰ هزار نفر، میزان مهاجرت به خارج ۲۰۰ هزار نفر و جمعیت کل ۲۰ میلیون نفر می باشد.

الف- محاسبه میزان رشد طبیعی جمعیت کشور

$$\frac{500000 - 100000}{20000000} \times 100 = 2\%$$

ب- محاسبه میزان رشد مطلق جمعیت کشور

$$\frac{500000 - 100000 + 800000 - 200000}{20000000} \times 100 = 5\%$$

پ- مدت زمان دو برابر شدن جمعیت کشور

$$\frac{70}{5} = 14 \text{ سال}$$

۱۳- اهمیت بررسی ساختمان جمعیت را بنویسید.

مطالعات جمعیتی، بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت از اهمیت خاصی برخوردار است .

۱۴- منظور از ساختمان جمعیت چیست؟

ساختمان جمعیت، ویژگی های قابل اندازه گیری جمعیت را مورد بررسی قرار می دهد.

۱۵- وضعیت نسبت جنسی کره زمین در کره زمین چگونه است؟

جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسی جز در زمان های خاص، تفاوت چندانی ندارد؛ اما در طول زمان، نسبت سنی در کشورها دچار تغییراتی می شود.

۱۶- علل تقسیم جمعیت به گروه های مختلف سنی چیست؟

متخصصان به دلیل اهمیت نسبت سنی در برنامه ریزی هر کشور از لحاظ سنی، جمعیت را به گروه های مختلفی دسته بندی کرده اند .

۱۷- اهمیت هرم سنی جمعیت را بنویسید.

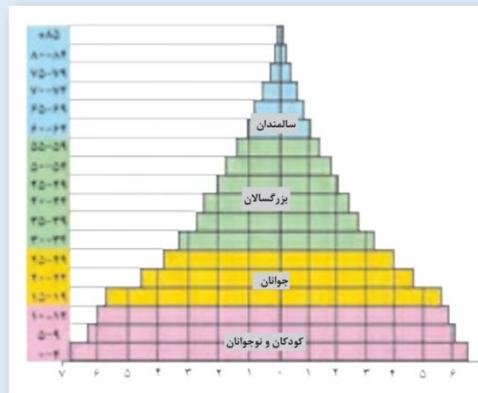
هرم سنی هر کشور به برنامه ریزان کمک می کند که با ساختمان سنی جمعیت آن کشور آشنا شوند و از آن برای برنامه ریزی استفاده کنند؛

۱۸- چند مثال در مورد اهمیت اطلاعات و آمارهای سنی و جنسی جمعیت را بنویسید.

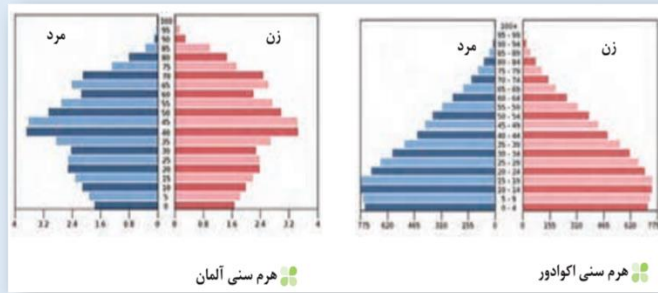
به عنوان نمونه برای تحقق برنامه های تأمین اجتماعی، بهبود وضعیت سالمندان، ارتقای سطح سلامت جامعه، تأمین شغل برای حال و آینده، ایجاد فرصت های تحصیلی، تفریحی و رفاهی برای جوانان، امنیت ملی، جلوگیری از پیری جمعیتی، از اطلاعات و آمارهای سنی و جنسی جمعیت کمک می گیرند.

۱۹- گروه های عمده سنی را نام ببرید.

۱. کودکان و نوجوانان،
۲. جوانان،
۳. بزرگسالان
۴. سالمندان

۲۰- با توجه به شکل هرم سنی اکوادور و آلمان به سوالات زیر پاسخ دهید:

۱. میزان رشد مولید در کدام کشور بیشتر است؟

در کشور اکوادور میزان رشد مولید بیش تر است زیرا پایه هرم سنی جمعیت این کشور پهن تر از کشور آلمان است.

۲. کدام کشور، افراد سالمند بیشتری دارد؟ پیامدهای آن چیست؟

۱. در کشور آلمان افراد سالمند بیش تر است زیرا راس هرم نسبت به کشور اکوادور پهن تر است
۲. پیری جمعیت موجب کاهش نیروی کار و ضعف دفاعی کشور و... می شود .
۳. پیری جمعیت مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی است

۳. کدام کشور درصد جمعیت فعال اقتصادی بیشتر، و چه مزایا و محدودیت هایی پیش رو دارد؟

در کشور آلمان درصد جمعیت فعال اقتصادی بیش تر است زیرا میانه هرم پهن تر از کشور اکوادور می باشد.

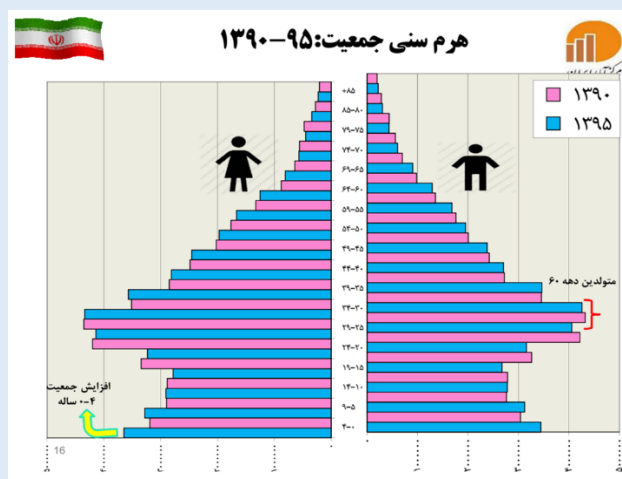
در کشورهایی که درصد جمعیت فعال اقتصادی بیش تر است کشور از نظر نیروی کار و توان نظامی مشکلی ندارد و امکان فعالیت های اقتصادی و تولیدی در کشور را بیش ترمی کند.

البته اگر جمعیت فعال اقتصادی زیاد باشد و کشور زیرساخت های مورد نیاز را نداشته باشد موجب افزایش بی کاری و... در کشور می شود.

۴. قاعده هرم دو کشور را مقایسه کنید.

قاعده هرم در کشور اکوادور بزرگ تر از قاعده هرم سنی کشور آلمان می باشد.

۲۱- با توجه به شکل هرم سنی ایران در سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۵ به سوالات زیر پاسخ دهید:

۱. بیشترین جمعیت در کدام گروه سنی مشاهده می شود؟

تعداد جمعیت در گروه های سنی ۲۰ تا ۳۹ سال (جوانان و بزرگسالان) از همه دیگر گروه های سنی بیش تراست ولی در آینده مهاجران بیش تر از جوانان شده و جمعیت روبه پیری حرکت می کند و....

۲. این گروه سنی چه ویژگی هایی دارد؟

گروه سنی جوانان بین ۱۵ تا ۲۹ سال قرار دارند و میانسالان بین ۳۰ تا ۵۹ سال

۳. جوانی جمعیت چه مزایا و محدودیت هایی را برای کشور ما ایجاد می کنند؟

جوان بودن جمعیت کشور مزایایی دارد مانند وجود نیروی کار در کشور و امکان دفاع از مرزهای کشور و البته اگر در کشوری جمعیت جوان زیاد باشد و کشور توسعه نیابد مشکلاتی از قبیل کمبود شغل و مسکن و دیگر مشکلات برای جوانان ایجاد می شود.

۲۲- علل کاهش مرگ و میر و افزایش جمعیت در دهه های اخیر در کشور را بنویسید.

۱. گسترش بهداشت و واکسیناسیون،
۲. لوله کشی و بهبود آب آشامیدنی،
۳. رونق صادرات نفت و واردات مواد غذایی؛ میزان مرگ و میر کاهش یافته و سبب افزایش سریع جمعیت شده است.

۲۳- پیامدهای اجرای سیاست های کاهش جمعیت در کشور را بنویسید.

۱. برهم خوردن تعادل جمعیتی، (سن و جنس)
۲. کاهش نیروی فعال
۳. تضعیف نیروی دفاعی کشور،
۴. پیری جمعیت

۲۴- پیامد اصلی سالمند شدن جمعیت کشور چیست؟

این پدیده مانع اصلی بر سر راه توسعه اقتصادی جامعه خواهد بود.

۲۵- مهاجرت چیست؟

مهاجرت عبارت است از جابه جایی بین دو واحد جغرافیایی یا به عبارتی ترک یک سرزمین و اسکان در سرزمین دیگر

۲۶- تأثیر پیشرفت وسایل حمل و نقل در مهاجرت را بنویسید.

با پیشرفت فناوری و وسایل حمل و نقل، حرکت و جابه جایی نسبت به گذشته افزایش یافته است.

۲۷- انواع مهاجرت را نام ببرید.

۱. مهاجرت روستاییان به شهر
۲. مهاجرت های گروهی
۳. مهاجرت خارجی

۲۸- مهاجرت روستاییان به شهر چگونه خود را نشان می دهد؟

این مهاجرت در اقتصاد کشور با از دست دادن نیروی کار روستا و افزایش جمعیت فعال اقتصادی شهر، خود را نشان می دهد.

۲۹- مهم ترین نوع مهاجرت در کشور ما کدام است؟

مهاجرت روستاییان به شهر

۳۰- کدام نوع مهاجرت بیشتر بر اساس تصمیمات سیاسی انجام می شود؟

مهاجرت های گروهی

۳۱- مهاجرت خارجی را تعریف کنید.

مهاجرت هایی که افراد از یک کشور به کشور دیگر جابه جا می شوند، مهاجرت خارجی می گویند

۳۲- مهاجرت های خارجی به چه صورت هایی انجام می شود؟

۱. اختیاری

۲. اجباری

۳۳- پیامدهای مهاجرت را بنویسید.

۱. مهاجرت به هر شکلی که انجام شود، برای کشوری که افراد از آن خارج می شوند (مهاجر فرست) و همچنین برای کشوری که افراد به آن وارد می شوند (مهاجر پذیر) تغییرات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و محیط زیستی را به همراه دارد.

۲. مهاجرت بر مکان مبدأ و مقصد اثر می گذارد. تغییرات به وجود آمده بر ترکیب سنی و جنسی، قیمت زمین و مسکن، اشتغال، امکانات و تجهیزات، فرهنگ و زبان قابل مشاهده است. به طور مثال مهاجرت بی رویه به برخی از شهرهای ایران سبب افزایش جمعیت و گسترش مناطق حاشیه در آنها شده اند.

۳۴- چرا مطالعه مهاجرت در بحث تغییرات جمعیت مهم است؟

زیرا اعضای خانوارها با هم مهاجرت می کنند و حتی در مواردی، چندین خانواده یا کل ساکنان یک محل یا منطقه به خاطر عامل یا عوامل مشترک، جابه جا می شوند.

۳۵- انواع مهاجرت که در طول تاریخ در سرزمین ایران اتفاق افتاده است را بنویسید.

۱. آریایی ها از شمال دریای خزر به علت سرما و از دست دادن چراگاه ها، به سمت جنوب دریای خزر (ایران) مهاجرت کردند.

۲. شاه عباس برای حفظ مرزهای شمالی ایران، تعدادی از قبایل کرد را، که به رز ماوری و سلحشوری، مشهور بودند به نواحی شما لشرقی کشور فرستاد.

۳. پس از اصلاحات ارضی در دهه ۴۰، تعداد زیادی از روستاییان به علت نداشتن زمین و مشکلات اقتصادی به شهرهای بزرگ مهاجرت کردند.

۴. خشک شدن منابع آب منطقه سیستان، که ناشی از بی توجهی به بند تاریخی هیرمند بود، باعث مهاجرت سیستانی ها به سرزمین گرگان شد.

درس هشتم

۱- تعریف ویس و گنورا بنویسید.

۱. پس از ورود آریاییان به فلات ایران و در نخستین مرحله زندگی اجتماعی، یک آبادی کوچک را «ویس» می نامیدند.

۲. آبادی بزرگ ترا « گئو » می نامیدند.

۲-در دوره هخامنشیان کشور به چه واحدهایی تقسیم می شد؟

در عصر هخامنشیان، داریوش کشور را به سی «شهری» که همان شهر می باشد، تقسیم کرد و برای هر یک از آنان مأمورینی گماشت که آنها را شهربان و به یونانی «ساتراپ» می گفتند.

۲-«شهری» را تعریف کنید.

واحد تقسیمات کشوری در دوره هخامنشیان گفته می شود.

۳-شهربان یا «ساتراپ» را تعریف کنید.

در دوره هخامنشیان بالاترین مقام هر «شهری»، «شهربان» گفته می شد که به یونانی «ساتراپ» می گفتند.

۴-در دوره سلوکیان کشور ایران به چند بخش تقسیم می شد؟

در دوران سلوکیان کشور به ۷۲ بخش تقسیم شد.

۵-واحدهای تقسیمات سیاسی ایران در دوره ساسانیان را نام ببرید.

۱. سرزمین (ایالت)

۲. خوره (استان)

۳. تسوگ یا تسوج (شهرستان)

۴. رستاک (دهستان)

۶-در دوره عباسیان ایران به چه واحدهایی تقسیم می شد؟

در دوره عباسیان، قلمرو جغرافیایی آنها به واحدهایی تحت عنوان «ایالت» تقسیم بندی می شد که در مجموع به ۳۱ ایالت می رسید.

۷-تقسیمات سیاسی کشور در دوره صفویه، زنده و قاجاریه را نام ببرید.

۱. ایالت،

۲. ولایت،

۳. بلوک

۴. قصبه.

۸-ایالت های ایران در دوره قاجاریه را نام ببرید.

۱. آذربایجان،

۲. کرمان و بلوچستان،

۳. فارس و بنادر،

۴. خراسان و سیستان

۹- در سال ۱۳۵۷ ه.ش، در آستانه پیروزی انقلاب اسلامی، ایران به چند استان تقسیم می شد؟

۲۴ استان

۱۰- اولین استان جدید بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران کدام است؟

استان اردبیل

۱۱- استان های تشکیل شده بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران را نام ببرید.

۱. اردبیل،
۲. قم،
۳. قزوین،
۴. گلستان،
۵. خراسان های شمالی،
۶. خراسان رضوی،
۷. خراسان جنوبی
۸. البرز

نکته: بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران ۷ استان به استان های کشور افزوده شده است ولی در لیست بالا ۸ استان آمده است. این موضوع به این دلیل است که فراسان بزرگ قبل از پیروزی انقلاب اسلامی یک استان بوده و در فهرست استان های کشور قبل از انقلاب بوده ولی بعد از پیروزی انقلاب به سه استان تقسیم شده است.

۱۲- علل تقسیمات کشوری چیست؟

برای اداره بهتر کشور، مناسب تر این است که آن را به واحدهای کوچک تری تقسیم کنند. این کار به منظور عرضه خدمات مناسب تر و تأمین نیازهای مردم در حال حاضر با اداره مطلوب تر صورت می گیرد.

۱۳- واحد های تقسیمات کشوری ایران در حال حاضر را نام ببرید.

۱. استان،
۲. شهرستان،
۳. بخش،
۴. دهستان،
۵. شهر
۶. روستا

۱۴- استان را تعریف کنید.

واحدی از تقسیمات کشوری است که با محدوده جغرافیایی معین، از به هم پیوستن چند شهرستان همجوار با توجه به موقعیت های سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و طبیعی تشکیل می شود. استان، توسط استاندار اداره می شود.

۱۵- شهرستان را تعریف کنید.

واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند بخش همجوار تشکیل شده که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی، واحد متناسب و همگنی رابه وجود آورده است. شهرستان توسط فرماندار اداره می شود.

۱۶- بخش را تعریف کنید.

واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند دهستان همجوار، شامل چندین مزرعه، مکان ، روستا و احياناً شهر تشکیل شده که از نظر عوامل طبیعی و اوضاع اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی، واحد همگنی را به وجود آورده است. بخش، توسط بخشدار اداره می شود.

۱۷- دهستان را تعریف کنید.

کوچک ترین واحد تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند روستا، مکان و مزرعه همجوار تشکیل می شود و از لحاظ محیط طبیعی، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی همگن است و امکان خدمات رسانی و برنامه ریزی در سامانه و شبکه ای واحد را فراهم می سازد.

۱۸- شهر را تعریف کنید.

محلی است با حدود قانونی که در محدوده جغرافیایی بخش واقع شده و از نظر بافت ساختمانی، اشتغال وسایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی های خاص خود بوده، به طوری که اکثریت ساکنان دائمی آن در مشاغل کسب، تجارت، صنعت، کشاورزی، خدمات و فعالیت های اداری اشتغال دارند. شهر توسط شهردار اداره می شود.

۱۹- روستا را تعریف کنید.

واحد مبدأ تقسیمات کشوری است که از لحاظ محیط زیستی، وضعیت طبیعی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی همگن بوده که حداقل تعداد ۲۰ خانوار یا ۱۰۰ نفر در آنجا سکونت داشته باشند.

براساس آخرین تقسیمات کشوری تا پایان سال ۱۴۰۰، کشور ایران از ۳۱ استان، ۴۶۹ شهرستان، ۱۱۵۷ بخش، ۲۷۱۹ دهستان و ۱۴۲۵ شهر، تشکیل یافته است.

روستا	شهر	دهستان	بخش	شهرستان	استان	کشور	واحد تقسیمات کشوری
دهیار	شهردار	-	بخشدار	فرماندار	استاندار	وزیر کشور	مسئول
دهیاری	شهرداری	-	بخشداری	فرمانداری	استانداری	وزارت کشور	واحد اداری

درس نهم

۱- تعریف سکونتگاه از دیدگاه دانش جغرافیا را بنویسید.

سکونتگاه محلی است از مجموعه مساکن که عوامل طبیعی و انسانی در شکل گیری آن نقش دارند. مانند شهر و روستا

۲- عوامل طبیعی شکل گیری سکونتگاه ها را نام ببرید.

۱. آب

۲. خاک

۳- نقش آب در شکل گیری سکونتگاه های شهری و روستایی را بنویسید.

آب، بین این عوامل، بیشترین اهمیت را داشته است. بسیاری از سکونتگاه های اولیه، در کنار رودها به وجود آمده است آب در هر مکان، در تمایل انسان به کار کشاورزی و ساکن شدن به صورت دائم در مکان، عامل مهمی است.

۴- روستا چگونه پدید آمد؟

با ساکن شدن انسان در یک مکان، اولین سکونتگاه ها به نام روستا پدید آمد.

۵- شهرهای اولیه چگونه پدید آمدند؟

افزایش جمعیت در سکونتگاه های روستایی، زمینه ساز ایجاد شهرهای اولیه شد.

۶- به جز آب، چه عامل یا عواملی در شکل گیری سکونتگاه ها اثرگذار است؟

۱. نوع خاک،

۲. آب وهوا،

۳. پوشش گیاهی،

۴. شیب زمین،

۵. ناهمواری ها ،

۶. میزان ارتفاع ،

۷. عوامل امنیتی،

۸. عوامل اقتصادی و عوامل فرهنگی -سیاسی -اقتصادی

۷- عوامل مهم در گسترش سکونتگاه ها را بنویسید.

۱. وجود آب فراوان، خاک حاصلخیز و شیب مناسب زمین

۲. اوضاع جغرافیایی (طبیعی، انسانی) مناسب

۸- چه شهرها و روستاهایی را می شناسید که در دهه های اخیر گسترش یافته است؟

تهران، مشهد، کرج، تبریز، اهواز، قم، شیراز و حتی روستاها و شهرهای کوچک

۹- یک شهر نام ببرید که در اثر تغییرات عوامل انسانی و طبیعی از بین رفته باشد.

شهر باستانی بیشاپور

۱۰- شهر باستانی بیشاپور در کجا قرار دارد؟

که در شمال غربی کازرون قرار دارد در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود. این شهر تا قرن هفتم هجری، آباد و مسکونی بود.

۱۱- علل از بین رفتن بیشاپور چیست؟

۱. جنگ

۲. بیماری

۱۲- انواع سکونتگاه را نام ببرید.

۱. سکونتگاه های شهری

۲. سکونتگاه های روستایی

۳. سکونتگاه های عشایری

۱۳- ویژگی های زندگی عشایری را بنویسید.

۱. قدیمی ترین نوع سکونتگاه که در ایران شناخته شده است، سکونتگاه عشایری است .

۲. در این شیوه زندگی، سکونت و یکجانشینی دائمی دیده نمی شود. عشایر به طور مستقیم از منابع طبیعی استفاده میکنند .

۳. عشایر، زندگی اجتماعی قبیله ای دارند و از ایل و طایفه تشکیل شده اند و پیوندهای خویشاوندی با هم دارند.

۱۴- کدام عوامل در کشور اوضاع مساعدی را برای دامپروری و زندگی عشایری فراهم کرده است؟

وجود کوه های البرز و زاگرس و نیز دشت های پست و هموار مجاور آنها

۱۵- ایلات عمده کشور را نام ببرید.

۱. ایل سون،

۲. بختیاری،

۳. قشقایی

۴. ترکمن

۱۶- تعریف روستا را بنویسید.

روستا، محلی است که فعالیت اغلب ساکنان آن به زمین وابسته است و بیشتر روستاییان به کشاورزی و دامداری اشتغال دارند.

۱۷- ویژگی های سکونتگاه های روستایی را بنویسید.

۱. فضای باز اطراف روستاها، چشم اندازهای طبیعی زیبایی را برای روستاییان فراهم کرده است .

۲. روستاییان نسبت به آداب و رسوم محل زندگی خود، پایبند هستند.

۳. بسیاری از روستاییان در کاشت، داشت و برداشت محصول، با یکدیگر همکاری می کنند.

۴. آب و هوای پاک، اوضاع زندگی بهتر و سالم تر را برای روستاییان فراهم آورده است.
۵. معمولاً در روستاها، عرضه خدماتی نظیر بیمارستان، فروشگاه و حمل و نقل عمومی، کمتر و محدودتر است.

۱۸- تعریف شهر را بنویسید.

در سال ۱۳۹۵ طبق گزارش مرکز آمار ایران منظور از شهر هر یک از نقاط جغرافیایی است که دارای مصوبه هیئت دولت بوده و دارای شهرداری باشد. همچنین شهر از نظر بافت ساختمانی، اشتغال و سایر عوامل، دارای سیمایی با ویژگی های خاص خود است.

۱۹- ویژگی های سکونتگاه های شهری را بنویسید.

۱. جمعیت زیاد شهرها به خدمات و تسهیلات بیشتری نیاز دارد.
۲. جمعیت زیاد سبب شده است خانه ها فشرده و محله ها تراکم شود.
۳. بیشتر مردم سکونتگاه های شهری، در بخش خدمات و صنعت شاغل هستند.
۴. در شهرها معمولاً تفاوت بسیاری در ارزش ها، آداب و رسوم و شیوه زندگی مردم مشاهده می شود.

۲۰- اجزای سکونتگاه های روستایی را نام ببرید.

شامل خانه ها، مزارع، چراگاه ها، باغ ها، مکان های عمومی، مساجد، میدان ها و راه ها است.

۲۱- اجزای سکونتگاه شهری را نام ببرید.

۱. کاشانه ها،
۲. خیابان ها،
۳. میدان ها،
۴. مکان های آموزشی و تفریحی، دانشگاهی،
۵. بازار
۶. مراکز درمانی

۲۲- عامل اصلی پیدایش شکل های مختلفی از سکونتگاه ها چیست؟

چگونگی قرارگیری پدیده های طبیعی و انسانی در سکونتگاه ها، را به وجود آورده است.

۲۳- انواع شکل سکونتگاه های روستایی را بنویسید.

خطی	}	۱. روستاهای پراکنده
میدانگاهی		۲. روستاهای متمرکز
پلکانی		

۲۴- ویژگی روستاهایی با شکل پراکنده را بنویسید.

۱. خانه ها با فاصله از هم قرار دارد
۲. زمین های زراعی و باغ ها در اطراف هر خانه روستایی قرار دارد. (خانه باغ)

۲۵- چه مشکلاتی برای کشت در روستاهای پراکنده وجود دارد؟

امکان توسعه پایدار کشاورزی و استفاده از شیوه های نوین آبیاری در این روستاها وجود ندارد.

۲۶- روستاهای متمرکز تحت تأثیر چه عامل یا عواملی شکل گرفته اند؟

پدیده های اطراف روستا

۲۷- روستاهایی که در منطقه ساحلی و یا کناره یک رود قرار دارد و یا در امتداد یک جاده شکل می گیرد، چگونه دیده می شود؟

شکل خطی

۲۸- روستاهایی که در اطراف چشمه ها، چاه ها و مظهر قنات ها گسترش می یابد، چه شکلی است؟

روستای میدانگاهی

۲۹- روستاهایی که در دامنه یک کوه استقرار یافته، چه شکلی است؟

روستای پلکانی

۳۰- انواع شکل (نقشه) سکونتگاه های شهری را نام ببرید.

۱. شطرنجی

۲. خطی

۳. شعاعی

۴. ترکیبی

۳۱- چرا شهرها شکل های متفاوت دارند؟

۱. چگونگی پیدایش شهر

۲. کارکردهای مختلف شهر

۳۲- ویژگی های شهر شعاعی (ستاره ای) را بنویسید.

۱. در این نوع از شهرها، شهرداری یک مرکز اصلی (میدان) می باشد.

۲. خیابان ها و شبکه های مهم از آن مرکز به صورت شعاعی منشعب می شوند و سایر فضاها، اطراف آنها شکل می گیرند.

۳۳- ویژگی های شهر شطرنجی را بنویسید.

۱. یک شبکه مستطیل شکل از راه های ارتباطی به وجود آمده است.

۲. زمین های شهر را به بلوک ها و قطعات همسان تقسیم شده است.

۳۴- ویژگی شهرهای خطی را بنویسید.

شهری که حول محورهای ارتباطی (ریلی و جاده ای) و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه شکل گرفته است.

۳۵- علل پیدایش شهرهایی با شکل (نقشه) ترکیبی را بنویسید.

زیرا این شهرها در دوره های مختلف گسترش پیدا کرده است.

۳۶- عامل مهم در تغییر شکل سکونتگاه ها چیست؟

افزایش جمعیت

۳۷- عوامل مهم در افزایش جمعیت شهرنشین کشور را بنویسید.

۱. رشد سریع جمعیت

۲. تبدیل نقاط روستایی به شهر (تأسیس شهرداری)،

۳۸- علت ایجاد شهرهای میلیونی در کشور را بنویسید.

رشد شتابان شهرنشینی

۳۹- تعریف کلان شهر را بنویسید.

در ایران به شهرهایی که جمعیت بیش از یک میلیون نفر داشته باشد، کلان شهر می گویند.

۴۰- چرا زندگی در شهرهای بزرگ مشکل شده است؟

وجود مشکلات در زمینه های مختلف اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی

۴۱- درستی و نادرستی عبارت زیر را مشخص کنید: «مهاجرت در تغییر جمعیت شهری تأثیر زیادی داشته است».

درست

۴۲- نقش هر سکونتگاه بر اساس چه عواملی تعیین می شود؟

۱. وضع جغرافیایی انسانی

۲. وضع جغرافیایی طبیعی

۴۳- مهم ترین نقش شهرها را بنویسید. با مثال

۱. نقش زیارتگاهی و مذهبی مانند شهرهای مقدس مشهد و قم که به دلیل وجود زیارتگاه ها مورد توجه زائران است .

۲. نقش دانشگاهی مانند شهرهای تهران و تبریز که به دلیل اقامت دانشجویان از سراسر کشور، اهمیت دارند.

۳. نقش صنعتی مانند شهرهای اصفهان و اراک که به دلیل وجود کارخانه های مهم و متعدد، اهمیت دارند.

۴۴- سه نکته مهم در مورد نقش شهرها را بنویسید.

۱. امروز اغلب سکونتگاه ها چند نقش دارد و این نقش ها را با هم ایفا می کند.

۲. نقش سکونتگاه در چهره و سیمای آنها منعکس می شود. مثلا سیمای سکونتگاه دانشگاهی با سکونتگاه صنعتی تفاوت دارد.

۳. ممکن است نقش سکونتگاه در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد؛ مثلا سکونتگاه صنعتی به تدریج نقش های اداری و سیاسی را نیز به عهده بگیرد.

۴۵- تعریف شهرگزیزی یا مهاجرت معکوس را بنویسید.

حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان های کوچک تر یا روستاها پدیده «شهر گزیزی یا مهاجرت معکوس» می گویند.

۴۶- علل پدیده شهرگزیزی را بنویسید.

۱. آلودگی هوا،

۲. گرانی مسکن

۳. آسیب های اجتماعی

درس دهم

۱- تعریف علم اقتصاد را بنویسید.

اقتصاد علمی است که انسان برای تأمین نیازهای خود به آن توجه می کند.

۲- نقش فعالیت های اقتصادی در زندگی انسان را بنویسید.

فعالیت های اقتصادی موجب افزایش ثروت در کشورها می شود و در نتیجه رفاه و آسایش را برای مردم آن کشور فراهم می آورد.

۳- سه بخش اصلی فعالیت های اقتصادی را نام ببرید.

۱. کشاورزی،

۲. صنعت

۳. خدمات

۴- توجه به سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات باید چگونه باشد؟

توجه همه جانبه به سه بخش مذکور نقش مهمی در توسعه اقتصادی و پیشرفت کشورها دارد. به طور مثال کشاورزی رونق نمی گیرد مگر اینکه امکانات مناسبی توسط بخش خدمات و صنعت فراهم شود.

۵- راهکار مهم در پیشرفت و توسعه اقتصادی چیست؟

برای پیشرفت و توسعه اقتصادی باید از تمام توان مالی موجود بهره گرفت. محیط طبیعی مساعد از یک سو و انسان توانمند از سوی دیگر بستر مناسبی برای فعالیتهای اقتصادی فراهم می آورد.

۶- اهمیت شناخت توان های محیطی به انسان چه کمکی می کند؟

به انسان کمک می کند تا از مکان ها به طور صحیح و بهینه استفاده کند و در بخش های مختلف اقتصادی به خوبی عمل نماید.

۷- کشاورزی چیست؟

به منظور برطرف کردن نیاز به غذا، شکلی از رابطه بین انسان و محیط طبیعی ایجاد شده است که آن را «کشاورزی» می نامیم.

۸- نقش کشاورزی در اقتصاد کشور را بنویسید.

۱. این بخش به دلیل ایفای نقش حیاتی در تأمین مواد غذایی سالم، خودکفایی، ایجاد اشتغال و بهره مندی صحیح از مواهب

الهی مانند آب و خاک، در اقتصاد کشور نقش بسیار مهمی دارد.

۲. کشاورزی از فعالیت های اساسی و زیربنایی در اقتصاد ایران است که در سایه تلاش روستاییان زحمت کش محصولات

با کیفیت به بازار عرضه می شود.

۹- مهم ترین فعالیت های بخش کشاورزی را نام ببرید.

۱. زراعت،

۲. باغداری

۳. دامداری

۱۰- چه عاملی موقعیت مناسبی برای تولید انواع محصولات زراعی فراهم کرده است؟

تنوع وضعیت آب و هوایی در ایران،

۱۱- مهم ترین محصولات زراعی کشور را نام ببرید.

۱. انواع غلات،
۲. حبوبات،
۳. سبزیجات
۴. محصولات جالیزی،
۵. نباتات علوفه ای و محصولات صنعتی

۱۲- مشکلات تولیدات زراعی در کشور را بنویسید.

۱. محدودیت در منابع آب و خاک،
۲. بهره وری کم،
۳. وجود آفات و خسارات طبیعی،
۴. نوسانات آب و هوایی،
۵. بی ثباتی در قیمت محصولات و...

۱۳- علل تنوع فراوان در تولیدات باغی در کشور را بنویسید.

اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه در نواحی مختلف ایران

۱۴- مزیت های کشور ما در تولیدات باغی را بنویسید.

۱. زیرا امکان کشت انواع گوناگون میوه های سردسیری، نیمه گرمسیری و گرمسیری را دارد.
۲. این بخش از کشاورزی، از مهم ترین اقلام صادراتی کشور است که هر ساله ارزش فراوانی را وارد کشور می کند.

۱۵- مهم ترین محصولات باغی ایران را نام ببرید.

۱. پسته،
۲. انار
۳. خرما ی ایرانی

۱۶- امروزه با توجه به مشکل کاهش منابع آبی کشور، راهکار مناسب چیست؟

توصیه می شود محور توسعه کشاورزی زراعت و باغداری با روش های مدرن آبیاری تغییر یابد.

۱۷- مزایای کشت گلخانه ای را بنویسید.

۱. کاهش مصرف آب
۲. تولید در همه طول سال و همه جا
۳. کنترل بهتر وضعیت کشت

۱۸- چرا کشور ما وضع مناسبی در پرورش انواع دام دارد؟

۱. گستردگی زیاد در عرض جغرافیایی،
۲. وجود گونه های متنوع دامی،

۳. تنوع اقلیمی

۴. تنوع گونه های گیاهی،

۱۹- علل رشد بخش دامداری در کشور چیست؟

علاوه بر آن روند روبه رشد صنایع تبدیلی، وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر و استفاده از روش های علمی در مجموع، باعث رشد این بخش از اقتصاد کشور ما شده است.

۲۰- اهمیت تولیدات دامی در کشور را بنویسید.

تولید محصولات دامی باعث رونق صنایع غذایی در کشور شده است. این صنایع در اقتصاد غذایی، اشتغال، تولید ناخالص داخلی، امنیت غذایی و صادرات کشور نقش مهمی دارد.

۲۱- نقش عشایر در اقتصاد کشور را بنویسید.

یکی از تولیدکنندگان محصولات دامی، عشایر غیور و زحمتکش هستند، هر چند جمعیت عشایری کمتر از ۲٪ از جمعیت کشور است، آنان ۲۵ درصد واحد دامی و ۲۰ درصد از تولید پروتئین مربوط به دام را به خود اختصاص داده اند.

۲۲- صنعت چیست؟

صنعت شامل مجموعه فعالیت هایی است که به تغییر شکل فیزیکی یا شیمیایی مواد مختلف و تبدیل آنها به محصولات جدید منجر می شود؛ اعم از اینکه این تغییرات با دست یا ماشین در کارگاه و یا منزل انجام شود.

۲۳- اهمیت بخش صنعت را بنویسید.

۱. بخش صنعت، محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به شمار می رود .
۲. فعالیت در این بخش به ایجاد اشتغال منجر خواهد شد.
۱. بسیاری از مشاغل به طور مستقیم یا غیرمستقیم به صنعت وابسته است. ۴-بخش صنعت در تجارت، تحقیق، توسعه و بهره وری سهم قابل توجهی دارد.

۲۴- انواع صنایع اصلی در ایران را نام ببرید.

۱. «صنایع دستی»

۲. «صنایع ماشینی»

۲۵- تعریف صنایع دستی را بنویسید.

به آن دسته از فعالیت هایی گفته می شود که عمدتاً با استفاده از مواد اولیه بومی و به کارگیری ابزار و وسایل ساده دستی، در قسمتی از مراحل اساسی تولید و به ساخت محصولی منجر می شود که در هر واحد آن ذوق هنری و خلاقیت فکری صنعتگر به گونه ای تجلی می یابد.

۲۶- اهمیت فرش دستباف ایران را بنویسید.

یکی از صنایع دستی مهم ایران فرش دستبافت است. کشور ما یکی از صادرکنندگان عمده این فرش در جهان است که به دلیل بافت و نقش و نگار خاص، از اهمیت و شهرت بین المللی برخوردار است.

۲۷- صنایع ماشینی چیست؟

۱. صنایع نفت و گاز،
۲. پتروشیمی،
۳. فلزات اساسی،
۴. خودروسازی،
۵. ماشین سازی،
۶. صنایع شیمیایی
۷. صنایع غذایی
۸. صنایع ماشینی

۲۸- صنایع مربوط به فلزات اساسی را نام ببرید.

۱. صنعت فولاد،
۲. آلومینیوم،
۳. مس،
۴. سرب
۵. روی

۲۹- بزرگ ترین بخش صنعتی کشور بعد از نفت و گاز چیست؟

صنعت پتروشیمی

۳۰- از مواد پتروشیمی چه محصولاتی تولید می شود؟

مواد پتروشیمی در تولید انواع لاستیک، پلاستیک، شوینده، چسب، کود، رنگ، الیاف مصنوعی و... کاربرد دارد.

۳۱- اهمیت صنعت خودروسازی در کشور را بنویسید.

صنعت خودروسازی یکی از شاخصه های توسعه یافتگی کشور است که می تواند فرصت های شغلی بسیاری برای کشور فراهم آورد و از جمله صنایعی است که در سند چشم انداز به آن توجه خاصی شده است .

۳۲- دوشرکت خودروسازی کشور را نام ببرید.

۱. خودرو
۲. پارس خودرو (سایپا)

۳۳- چرا ایران یکی از قدرت های برتر معدنی جهان است؟

ایران یکی از کهن ترین تمدن های جهانی در کشف معدن است و امروزه با وجود بیش از ۷۰ نوع ماده معدنی، یکی از قدرت های برتر معدنی جهان است.

۳۴- مهم ترین منبع انرژی و معادن ایران را نام ببرید.

۱. نفت، گاز،
۲. بوکسیت،
۳. مس،
۴. روی،

۵. سرب،
۶. سنگ آهن

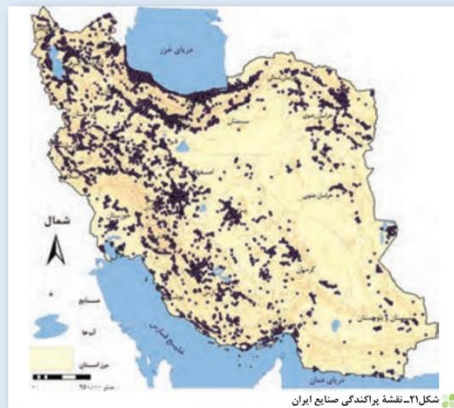
۳۵- کدام استان‌ها دارای بیشترین شاغلان در بخش معدن می‌باشند؟

۱. یزد،
۲. کرمان
۳. اصفهان

۳۶- علت عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی کشور چیست؟

زیرا به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به طور کامل توجه نشده است.

به طور مثال می‌توان به نواحی شرقی و مرکزی کشور اشاره کرد که از نظر ذخایر و مواد اولیه غنی هستند ولی به دلیل این که به صورت محدود مورد بهره‌برداری قرار گرفته‌اند با رشد صنعتی روبه‌رو نبوده‌اند.

۳۷- همه مناطق کشور در چه صورتی متناسب با امکان‌های طبیعی و انسانی خود توسعه یابند؟

اگر در استفاده از منابع طبیعی، ویژگی‌ها و توان محیطی آن منطقه مورد بررسی قرار گیرد.

۳۸- تعریف خدمات را بنویسید.

به زنجیره فعالیت‌های مالی، مدیریتی، بهداشتی، آموزشی، انتظامی، اطلاعاتی، گردشگری، تجارت و بازرگانی که به طور غیرمستقیم در بهبود کیفیت و کمیت تولیدات کشور مؤثرند، «خدمات» گویند.

۳۹- اهمیت بخش خدمات را بنویسید.

امروزه، بخش خدمات کمک‌زایدی به ترسیم سایر بخش‌های اقتصادی می‌کند. به طور مثال رشد و توسعه بخش‌های کشاورزی و صنعت وابسته به تحقیقات و پژوهش‌های متعددی است که توسط بخش خدمات انجام می‌شود.

۴۰- انواع خدمات در کشورها را نام ببرید.

خدمات دارای انواع مختلفی است. حمل و نقل، ارتباطات و مخابرات، بانکداری، تجارت و بازرگانی، بهداشت و درمان، امکانات آموزشی، مطالعات و تحقیقات و گردشگری از انواع خدمات هستند.

۴۱- مهم‌ترین خدمات مورد توجه توسط دولت را نام ببرید.

۱. امکانات آموزشی

۲. بهداشتی و درمانی

۴۲- مهم ترین اهداف احداث انواع راه ها و وسائل حمل و نقل توسط انسان چیست؟

دسترسی و دستیابی به منابع غذایی و مایحتاج زندگی، دیدار و ملاقات دوستان و خویشاوندان، زیارت و سیاحت، روابط تجاری با مردم مناطق دور و نزدیک

۴۳- اهمیت راه ها و وسائل حمل و نقل را بنویسید.

۱. امروزه زیربنای توسعه اقتصادی براساس سیستم حمل و نقل و ارتباطات مناسب آن شکل می گیرد.
۲. اگر راه ها و وسایل حمل و نقل کافی در اختیار نباشد، امکان اتصال بین نواحی مختلف و تبادل کالا وجود نخواهد داشت.
۳. راه ها رگ حیاتی جامعه هستند و تمام فعالیت های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی جامعه را تدوام می بخشد.

۴۴- نتایج مثبت توسعه حمل و نقل مناسب در نواحی دورافتاده کشور را بنویسید.

نواحی دورافتاده ای که استعداد خوبی در زمینه انواع تولیدات دارند، اگر امکانات حمل و نقل مناسب در اختیار نداشته باشند، امکان بهره وری بهینه از استعدادهای محیطی برای آن نواحی وجود نخواهد داشت.

۴۵- اهمیت تجارت را بنویسید.

امروزه تجارت یکی از راه های مهم تولید ثروت برای کشورهاست.

۴۶- علل قدمت ایران در امر تجارت چیست؟

۱. موقعیت استراتژیکی ویژه،
۲. عبور جاده ابریشم و راه ادویه

۴۷- اهمیت تجارت الکترونیک را بنویسید.

امکان خرید و فروش سریع را به مقدار زیاد تسهیل کرده است.

۴۸- اهمیت گردشگری برای کشور میزبان را بنویسید.

گردشگری در ردیف شغل های پردرآمد، پاک و کم هزینه است که برای کشور میزبان می تواند اشتغال زایی، توسعه، رونق اقتصادی و ارتباطات جهانی سازنده ایجاد کند.

۴۹- رتبه ایران در گردشگری را از نظر سازمان جهانی گردشگری (WTO) بنویسید.

۱. از نظر جاذبه های طبیعی، در رتبه پنجم دهم جهانی
۲. از نظر جاذبه های تاریخی و فرهنگی در رتبه دهم جهانی

۵۰- توانمندی های متعدد ایران برای گسترش جهانگردی را بنویسید.

۱. تنوع اقلیمی و وجود چشم اندازهای طبیعی در کشور
۲. وجود گردشگری زمین گردی در کشور (ژئوتوریسم)
۳. وجود مکان های زیارتی در کشور
۴. وجود مراکز گوناگون فرهنگی مانند موزه ها
۵. وجود مراکز ارزشمند دینی، مذهبی، زیارتگاهی و اماکن مقدس کشور

۶. وجود زمینه های گردشگری اجتماعی - فرهنگی در کشور
۷. وجود گردشگری علمی و طبیعت گردی در کشور (اکوتوریسم)
۸. وجود بیش از یک میلیون اثر باستانی و تاریخی در کشور

پیروز بشیر

مفسن یوسفی

۰۹۱۲۷۵۴۳۳۹۱